SPECIFIČNOSTI POREZA NA DODANU VRIJEDNOST U PRORAČUNSKOM RAČUNOVODSTVU

Bartok Hudina, Irena

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:430988

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

SPECIFIČNOSTI POREZA NA DODANU VRIJEDNOST U PRORAČUNSKOM RAČUNOVODSTVU

Mentor:

Doc.dr.sc. Andrijana Rogošić

Student:

Irena Bartok Hudina

Split, siječanj 2017.

SADRŽAJ:

1. UVOD 1

1.1. Problem istraživanja 1

1.2. Predmet istraživanja 1

1.3. Cilj rada 1

1.4. Metode i doprinos istraživanja 2

1.5. Struktura rada 3

2. OBILJEŽJA I ZAKONSKI OKVIR PRORAČUNSKOG RAČUNOVODSTVA 4

2.1. Računski plan i primjena modificiranog načela nastanka događaja 4

2.2. Financijsko izvještavanje 5

2.3. Vrste nadzora u sustavu proračuna 7

3. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST U SUSTAVU PRORAČUNA .. 10

3.1. Novosti u porezu na dodanu vrijednost od ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju 10

3.1.1. Stjecanje dobara unutar EU 11

3.1.2. Porez na dodanu vrijednost na inozemne usluge 12

3.1.3. Uvoz dobara 13

3.1.4. Tuzemni prijenos porezne obveze 14

3.2. Proračunski korisnici državnog proračuna u sustavu poreza na dodanu vrijednost 15

3.3. Izračun postotka za priznavanje pretporeza i obveza usklađenja 17

4. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST U PRORAČUNSKOM KORISNIKU NA PRIMJERU FSB-A 19

4.1. Fakultet strojarstva i brodogradnje – obilježja poslovanja i organizacijske strukture 19

4.2. Struktura prihoda FSB-a 22

4.3. Priznavanje pretporeza po ulaznim računima 24

4.3.1. Ulazni računi u funkciji oslobođenih isporuka 25

4.3.2. Ulazni računi u funkciji oporezivih isporuka 27

4.3.3. Ulazni računi u funkciji oporezivih i oslobođenih isporuka – podjela pretporeza 32

4.3.4. Ulazni račun s podjelom pretporeza - stjecanje dobara iz EU 37

4.4. Evidentiranje izlaznih računa 46

4.4.1. Izlazni račun za oslobođenu djelatnost 46

4.4.2. Izlazni račun za oporezivu djelatnost 48

4.5. Obveza izvještavanja i porezne evidencije 53

4.6. Utvrđivanje pro rate, usklađenje podjele pretporeza i ispravak pretporeza 54

5. ZAKLJUČAK 57

LITERATURA 58

POPIS GRAFIKONA 60

POPIS SLIKA 60

POPIS TABLICA 61

SAŽETAK 62

SUMMARY 63

1. UVOD

1.1. Problem istraživanja

Za učinkovit porezni tretman poslovnih događaja u proračunskom korisniku potrebno je voditi računa o mnogobrojnim specifičnostima u sustavu poreza na dodanu vrijednost. Proračunski korisnici, koji uz osnovnu neoporezivu djelatnost obavljaju i oporezivu gospodarsku djelatnost, a prema zakonskim propisima postaju obveznici poreza na dodanu vrijednost moraju paziti da poslovne događaje sagledaju u kontekstu djelatnosti na koju se događaj odnosi. Naime , to je ključno ali valja naglasiti ponekad i vrlo teško odrediti, a čini temelj da bi se poslovni događaj mogao pravilno tretirati s poreznog aspekta. Problem nastaje prilikom prepoznavanja oporezivih i neoporezivih isporuka usluga i dobara, a ponajviše pri ulaznim računima kada je potrebno prepoznati o kojoj je djelatnosti riječ kako bi se moglo odrediti dali je dopušten odbitak pretporeza u cijelosti, da nema prava na odbitak pretporeza ili je samo djelomično dopušten odbitak pretporeza.

1.2. Predmet istraživanja

Predmet istraživanja čine specifičnosti poreza na dodanu vrijednost u sustavu proračunskog računovodstva. Potrebno je objasniti utvrđene specifičnosti kako bi ih se prikazalo kroz praktične primjere kojima se različite transakcije sagledaju kroz porezni tretman poslovnih događaja i prikazuje njihov utjecaj na evidentiranje u poslovnim knjigama. Naglasak se stavlja na određivanje u koju se svrhu nabavljena roba ili usluga koristi što čini temelj za pravilno tretiranje poslovnih događaja u poreznom kontekstu.

1.3. Cilj rada

Cilj rada je obraditi specifičnosti poreza na dodanu vrijednost u proračunskom računovodstvu, pri čemu objasniti pojmove i značajnosti vezane za računovodstvo proračuna. Proračunski korisnici imaju specifičan porezni tretman iz razloga što uz svoju uobičajenu djelatnost za koju su registrirani i koja je oslobođena poreza na dodanu vrijednost obavljaju i

oporezivu djelatnost na temelju koje postaju obveznici poreza na dodanu vrijednost. Svaka djelatnost zahtjeva drugačiji način postupanja u poreznom smislu što ima direktan utjecaj na evidentiranje poslovnih događaja. Pojmovno određenje i specifičnosti proračunskog računovodstva najlakše je objasniti kroz primjenu modificiranog načela čija su najznačajnija obilježja priznavanje rashoda u trenutku nastanka poslovnog događaja, a s druge strane priznavanje prihoda tek u trenutku raspoloživosti, zatim ne iskazivanje rashoda amortizacije dugotrajne imovine te priznavanje prihoda i rashoda za donacije nefinancijske imovine.

1.4. Metode i doprinos istraživanja

Pri izradi rada koriste se sljedeće metode istraživanja:
Metoda analize – raščlanjivanje složenih pojmova, sudova i zaključaka na njihove jednostavnije sastavne dijelove i elemente.
Metoda sinteze – objašnjavanje stvarnosti putem sinteze jednostavnih sudova u složenije.
Metoda indukcije – sustavna primjena induktivnog načina zaključivanja kojim se na temelju analize pojedinačnih činjenica dolazi do zaključka o općem sudu, od zapažanja konkretnih pojedinačnih slučajeva dolazi do općih zaključaka.
Metoda klasifikacije – sistematska i potpuna podjela općega pojma na posebne, u okviru opsega pojma.
Metoda komparacije - postupak uspoređivanja istih ili srodnih činjenica, pojava, procesa i odnosa, odnosno utvrđivanje njihove sličnosti i razlika u njihovom ponašanju i intenzitetu.

Istraživanje ovog završnog rada usmjereno je na definiranje specifičnosti poreza na dodanu vrijednost u proračunskom računovodstvu. Proračunski korisnici imaju specifičan porezni tretman iz razloga što uz oslobođenu djelatnost obavljaju i oporezivu djelatnost na temelju koje postaju obveznici poreza na dodanu vrijednost. U tom slučaju svaka djelatnost zahtjeva drugačiji način postupanja u poreznom smislu što ima direktan utjecaj na evidentiranje poslovnih događaja. U ovom završnom radu prikazani su primjeri poslovnih događaja sagledanih kroz djelatnosti za koju se primjenjuju, u svrhu pravilnog tretiranja transakcija s poreznog aspekta.

1.5. Struktura rada

Završni rad sastoji se od pet poglavlja, u prvom poglavlju navode se: problem istraživanja, predmet istraživanja, cilj rada, korištene metode i doprinos istraživanja te struktura rada.

U drugom poglavlju objašnjen je pojam proračunskog računovodstva, zakonski propisi koji ga uređuju te njegove glavne specifičnosti sa naglaskom na primjenu modificiranog načela koje ga karakterizira. Dan je pregled računskog plana proračunskog računovodstva kao i obvezni financijski izvještaji te vrste nadzora koje se primjenjuju na proračunske korisnike.

U trećem poglavlju objašnjeni su osnovni pojmovi poreza na dodanu vrijednosti, novosti u kretanju roba i usluga od ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, novi termini koji se koriste, a od iznimne su važnosti za razumijevanje i pravilno postupanje. Objašnjen je porezni tretman primljenih roba i usluga s obzirom u koju svrhu se nabavljaju.

U četvrtom poglavlju ukratko je opisan Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu na čijem primjeru su prikazane specifičnosti poreza na dodanu vrijednost u proračunskom računovodstvu. Prikazana je struktura prihoda kao i izvori na kojima se planira, evidentira i prati ostvarenje aktivnosti proračunskog korisnika. Nadalje je na primjeru ostvarenih transakcija prikazano evidentiranje rashoda ovisno o tome dali se koriste za oporezivu, neoporezivu ili za obje djelatnosti pa se koristi stopa podjele pretporeza. Također je prikazano evidentiranje izlaznih računa za oporezivu i neoporezivu djelatnost, izračun stope podjele na temelju ostvarenih isporuka, kao i korektivna knjiženja, usklađenja i zakonom propisane obveze vođenja poreznih evidencija.

Na posljetku , temeljem svih navedenih činjenica u poglavlju pet donosi se zaključak kako je za učinkovit porezni tretman poslovnih događaja u proračunskom računovodstvu potrebno voditi računa o mnogobrojnim specifičnostima i kako je od iznimne važnosti raspolagati svim relevantnim činjenicama u koju svrhu se roba ili usluga nabavlja kako bi s poreznog stajališta evidencija bila ispravna.

2. OBILJEŽJA I ZAKONSKI OKVIR PRORAČUNSKOG RAČUNOVODSTVA

Javni sektor u Republici Hrvatskoj je značajan segment države i društva u cjelini. Financiranje javnih potreba u uvjetima kontinuiranog porasta javne potrošnje predstavlja izazov za javni i politički menadžment. Proračunsko računovodstvo i financijsko izvještavanje u sustavu proračuna stavlja se u funkciju informacijske osnovice za upravljanje proračunskim procesima i preuzimanje odgovornosti javnog menadžmenta za javnu potrošnju, ali i za transparentno i cjelovito izvještavanje domaće i međunarodne javnosti o proračunskoj potrošnji.[1]

Računovodstvo proračuna uređeno je nizom propisa kao što su:

- Zakon o proračunu (NN br. 87/08, 36/09, 46/09, 136/12 i 15/15)
- Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu (124/14, 115/15 i 87/16)
- Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (NN 3/15, 93/15 i 135/15)
- Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (NN 94/07, 26/10 i 120/13.)
- Pravilnik o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika te o načinu vođenja registra (NN 128/09 i 142/14)

2.1. Računski plan i primjena modificiranog načela nastanka događaja

Računskim planom su utvrđene brojčane oznake i nazivi računa prema kojima su proračunski korisnici dužni evidentirati imovinu, obveze, izvore, prihode i rashode, primitke i izdatke. Računski plan analitički je propisan na petoj razini.

Tablica 1: Pregled računskog plana

Razred	Naziv razreda	Pokazatelj
0	Nefinancijska imovina	Stanja
1	Financijska imovina	Stanja
2	Obveze	Stanja
3	Rashodi poslovanja	Uspješnosti
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	Uspješnosti

[1] Vašiček, D. i Vašiček, V. (2016): Računovodstvo proračunskih i neprofitnih organizacija, Efri, Rijeka, str.15.

5	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	Financiranja
6	Prihodi poslovanja	Uspješnosti
7	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	Uspješnosti
8	Primici od financijske imovine i zaduživanja	Financiranja
9	Vlastiti izvori	Stanja

Izvor: Prilagodba autora prema Pravilniku o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN 124/14, 115/15 i 87/16)

Proračunski računovodstveni sustav temelji se na modificiranom načelu nastanka događaja, odnosno prihodi i rashodi se iskazuju uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja. Osnovne značajke primijenjenog modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja propisane su Pravilnikom o računovodstvu na način da se:[2]

- ne iskazuje rashod amortizacije nefinancijske dugotrajne imovine
- ne iskazuju prihodi i rashodi uslijed promjena vrijednosti nefinancijske imovine
- prihodi priznaju u izvještajnom razdoblju u kojem su postali raspoloživi pod uvjetom da se mogu izmjeriti
- rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju
- rashodi za utrošak kratkotrajne nefinancijske imovine priznaju u trenutku nabave i u visini njene nabavne vrijednosti
- za donacije nefinancijske imovine iskazuju prihodi i rashodi

2.2. Financijsko izvještavanje

Financijsko izvještavanje proračunskih korisnika definirano je Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (NN 3/15, 93/15 i 135/15)
Temeljni financijski izvještaji su:[3]

- Bilanca

Bilanca je temeljni financijski izvještaj u kojem su iskazani imovina, obveze i vlastiti izvori na određeni datum. U redoslijedu unosa pozicija u bilancu primijenjen je kriterij rastuće

[2] Bičanić, N., Jakir Bajo, I. i Karačić, M. (2015): Proračunsko računovodstvo: Primjena Računskog plana s primjerima knjiženja, 2. izd., Teb d.o.o., Zagreb, str. 16.
[3] Vašiček, D. i Vašiček, V., op. cit., str. 240-245

unovčivosti. Bilanca sadrži informacije o stanju imovine i obveza na početku i kraju izvještajnog razdoblja te indeks promijene i ukazuje na promjene neto vrijednosti imovine kao pokazatelja očuvanja vlastitih izvora; neto vrijednost financijske imovine i neto vrijednost ukupne imovine.

- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Ovim izvještajem prezentirane su sve vrste prihoda i rashoda poslovanja i iz transakcija na nefinancijskoj imovini , te primici i izdaci iz transakcija na financijskoj imovini i obvezama pri čemu je primijenjena ekonomska klasifikacija. Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima sadrži usporedne podatke za tekuće razdoblje i prethodno razdoblje te indeks promjene.

- Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji

Podaci sadržani u ovom izvještaju omogućavaju informaciju o potrošnji prema svakoj od pojedinih 10 funkcija države prema međunarodnoj klasifikaciji funkcija države , primjer 09 – obrazovanje. Navedeni izvještaj sadrži usporedne podatke za tekuće razdoblje i prethodno razdoblje te indeks promjene.

- Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza

Izvještaj koji sadrži podatke o promjenama u vrijednosti i promjenama u obujmu imovina i obveza, a uzrokuju ih događaji koji utječu na neto vrijednost, a nisu rezultat uobičajenih poslovnih aktivnosti odnosno financijskih transakcija kao i reklasifikacija i zamjena jedne vrste imovina/obveza drugom.

- Izvještaj o obvezama

Predstavlja pregled ukupnih obveza, podmirenih i nepodmirenih obveza proračunskog korisnika na određeni dan prema rokovima dospijeća i zadanoj strukturi. Obveze proračunskih korisnika prate se: stanjem obveza na početku izvještajnog razdoblja , povećanjem obveza u izvještajnom razdoblju, podmirenim obvezama u izvještajnom razdoblju i stanjem obveza na kraju izvještajnog razdoblja.

2.3. Vrste nadzora u sustavu proračuna

Nadzor podrazumijeva skup aktivnosti kojima je svrha ocjenjivanje pravilnosti obavljanja određene djelatnosti i otklanjanje, na temelju nalaza obavljenog nadzora uočenih nepravilnosti. Nadzor proračuna u Republici Hrvatskoj organiziran je u slijedećim oblicima: u državnoj reviziji, proračunskom nadzoru, unutarnjoj reviziji te sustavu financijskog upravljanja i kontrole[4].

- Državna revizija

Revizija je ispitivanje dokumenata, isprava, izvješća, sustava unutarnje kontrole i unutarnje revizije, računovodstvenih i financijskih postupaka te drugih evidencija radi utvrđivanja iskazuju li financijski izvještaji istinit financijski položaj i rezultate financijskih aktivnosti u skladu s prihvaćenim računovodstvenim načelima i računovodstvenim standardima. Revizija je i postupak ispitivanja financijskih transakcija u smislu zakonskog korištenja sredstava. Državnim uredom za reviziju upravlja glavni državni revizor kojeg imenuje Hrvatski sabora na prijedlog Odbora za imenovanje i upravne poslove, uz mišljenje Odbora za financije i državni proračun[5].

Državni ured za reviziju u 2015. godini je obavio financijsku reviziju 68 visokih učilišta, kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje za 2014. godinu. Revizijom je obuhvaćeno 7 sveučilišta, 55 fakulteta i akademija te 6 veleučilišta.

Ciljevi revizije bili su utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja, analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planom, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava te provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem visokih učilišta.

U skladu s INTOSAI revizijskim standardima, o financijskim izvještajima i poslovanju visokih učilišta za 2014. izražena su: 34 bezuvjetna i 34 uvjetna mišljenja. Visoka učilišta, za koja su izražena uvjetna mišljenja, nisu u dovoljnoj mjeri uspostavila unutarnje kontrole kojima bi se osiguralo zakonito i namjensko korištenje sredstava, što je utjecalo i na pojavu nepravilnosti u području planiranja, računovodstvenog poslovanja, prihoda, rashoda, imovine te javne nabave. Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste, Državni ured za reviziju je dao naloge i preporuke, čija bi provedba pridonijela povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitosti korištenja sredstava. Osim toga, revizijom je

[4] Vašiček, D. i Vašiček, V., op. cit., str.49.
[5] Narodne Novine, (2011): Zakon o državnom uredu za reviziju, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 80.

utvrđeno da visoka učilišta u pojedinim područjima poslovanja različito postupaju, što ukazuje na nedovoljnu normativnu uređenost. Nedostatak jedinstvenih pravila razlog je različitog postupanja kod korištenja i evidentiranja vlastitih i namjenskih prihoda. Nadalje, za istovrsne poslove pojedina visoka učilišta zaključuju ugovore o djelu, a druga ugovore o autorskom djelu. Također, zbog neusuglašenosti pojedinih odredbi Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske i Uredbe o registru državne imovine, većina visokih učilišta nije dostavljala podatke o nekretninama nadležnom državnom tijelu za potrebe evidentiranja u Središnjem registru državne imovine. Normativno uređenje ovih područja i donošenje jedinstvenih pravila koja bi se primjenjivala u poslovanju, pridonijelo bi transparentnosti financijskog upravljanja i izvještavanja o poslovanju visokih učilišta[6].

- Proračunski nadzor

Proračunski nadzor je inspekcijski nadzor zakonitosti, svrhovitosti i pravodobnosti korištenja proračunskih sredstava, pravodobnosti i potpunosti naplate prihoda i primitaka iz nadležnosti proračunskih korisnika i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te inspekcijski nadzor pridržavanja i primjene zakona i drugih propisa koji imaju utjecaj na proračunska sredstva i sredstva iz drugih izvora, bilo da se radi o prihodima/primicima, rashodima/izdacima, povratima, imovini ili obvezama. Obuhvaća nadzor računovodstvenih, financijskih i ostalih poslovnih dokumenata te pregled poslovnih prostorija, zgrada, predmeta, robe i drugih stvari u skladu sa svrhom inspekcijskog nadzora.

Proračunski nadzor obavlja se po predstavkama građana, zahtjevima središnjih tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne samouprave i drugih pravnih osoba iz kojih proizlazi sumnja na nepravilnosti ili prijevaru, te po nalogu ministra financija. Odluku o obavljanju proračunskog nadzora donosi ministra financija[7].

- Financijsko upravljanje i kontrole

Uspostava sustava unutarnjih kontrola obveza je svih korisnika proračuna bez obzira na njihovu veličinu mjerenu brojem zaposlenih i financijskim sredstvima kojima raspolažu. Postupak uspostave financijskog upravljanja i kontrola temelji se na primjerni Međunarodnih standarda interne kontrole. Uspostava sustava financijskog upravljanja i kontrola, proces je koji zahtijeva određeno vrijeme uvođenja s jasnim tijekom aktivnosti i podijeljenim

[6] Državni ured za reviziju (2016): Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji visokih učilišta,raspoloživo na: http://www.revizija.hr/izvjesca/2016/rr-2016/revizija-visoka-ucilista-2016/visoka-ucilista-skupno/izvjesce-o-obavljenoj-financijskoj-reviziji-visokih-ucilista.pdf, pristupljeno 10.10.2016.
[7] Narodne Novine, (2015): Zakon o proračunu, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 15.

odgovornostima za konačni uspjeh i rezultat. Sukladno normativnom okviru potrebno je izraditi plan financijskog upravljanja i kontrole i time odrediti vremensku i ljudsku komponentu u izvršavanju plana[8].

[8] Vašiček, D. i Vašiček, V., op. cit., str.58.

3. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST U SUSTAVU PRORAČUNA

Porezni obveznik u smislu Zakona je svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti. Poreznim obveznikom smatra se i svaka osoba koja povremeno isporučuje nova prijevozna sredstva koja kupcu otpremi ili preveze prodavatelj, sam kupac ili druga osoba za njegov račun na područje druge države članice . Poreznim obveznicima ne smatraju se tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima u slučaju kada ubiru pristojbe , naknade i druga plaćanja u vezi s obavljanjem djelatnosti ili transakcija u okviru svoga djelokruga ili ovlasti[9].

3.1. Novosti u porezu na dodanu vrijednost od ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju 01. srpnja 2013. godine na snagu je stupio novi Zakon o porezu na dodanu vrijednost koji je do danas doživio nekoliko izmjena i dopuna (NN 73/13, 99/13, 148/13, 153/13 i 143/14) kao i novi Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (NN 79/13, 85/13 – ispravak, 160/13, 35/14 i 157/14). Za razumijevanje novih odredbi Zakona o porezu na dodanu vrijednost iz 2013. godine bitno je razlikovati termine: tuzemstvo, područje EU, treće zemlje i treće područje.

U smislu članka 3 Zakona o porezu na dodanu vrijednost[10]:

- *»tuzemstvo«* je područje Republike Hrvatske,
- *»Europska unija«,* »područje Europske unije«, »država članica« i »područje države članice« je područje država članica i područje Europske unije koje je kao takvo određeno Ugovorom o osnivanju Europske unije, osim područja iz stavka 2. ovoga članka,
- *»treća zemlja«* je bilo koja država ili područje koje nije područje Europske unije, odnosno na koje se ne primjenjuje Ugovor o osnivanju Europske unije,
- *»treće područje«* je dio područja države članice koje je izuzeto iz područja Europske unije

[9] Narodne Novine, (2013): Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 73.
[10] Narodne Novine, (2013): Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 73.

Isporuka robe i usluga u druge države članice EU ne smatra se izvozom već isporukom na jedinstvenom EU tržištu, pri kupnji roba i primanju usluga iz zemalja članica EU također nije riječ o uvozu već o stjecanju dobara i usluga iz EU.

3.1.1. Stjecanje dobara unutar EU

Pod stjecanjem dobara unutar Europske unije smatra se nabava dobara u zemlji članici, pri čemu isporuka ne smije biti otpremljena kupcu iz iste zemlje članice. Za definiranje mjesta oporezivanja potrebno je definirati mjesto isporuke koje se određuje prema mjestu isporuke robe, dakle roba se oporezuje prema mjestu primatelja. Kako bi prodavatelj robe iz jedne države članice EU mogao prenijeti poreznu obvezu poreznom obvezniku iz druge zemlje članice mora s njime razmijeniti porezni broj, odnosno VAT koji izdaju porezna tijela država članica. Porezni status partnera provjerava se u VIES bazi[11]. U Republici Hrvatskoj VAT broj se sastoji od oznake HR i osobnog identifikacijskog broja. U slučaju da se ne izvrši razmjena VAT brojeva dolazi do dvostrukog oporezivanja, strani dobavljač dužan je zaračunati porez na dodanu vrijednost po stopi koja je propisana Zakonom u toj zemlji, a hrvatski porezni obveznik dužan je po primitku računa na bruto iznos računa obračunati hrvatski PDV po stopi koja je propisana Zakonom. Pri stjecanju dobara iz druge države članice EU pri transakciji u kojoj je razmijenjen VAT broj hrvatski stjecatelj obvezu za porez na dodanu vrijednost iskazuje u PDV obrascu u oporezivim transakcijama , dok u isto vrijeme kroz obrazac priznaje pretporez na pozicijama obračunatog pretporeza, riječ je dakle o obračunskoj kategoriji bez novčanog tijeka. Uz sve ostale obvezne elemente računa za račune oslobođenja PDV-a pri stjecanju treba biti navedena napomena „prijenos porezne obveze“ ili „reverse charge“. Porezni obveznik je dužan do 20. u mjesecu koji slijedi za prethodno izvještajno razdoblje Poreznoj upravi elektronskim putem dostaviti prijavu za stjecanje dobara i primljene usluge iz EU na obrascu PDV-S. Ukoliko hrvatski porezni obveznik isporučuje dobra drugom poreznom obvezniku u EU također mora imati njegov važeći VAT broj koji provjerava u bazi kako bi mogao prenijeti poreznu obvezu. U PDV obrascu isporuke dobara evidentira u poziciji oslobođenih transakcija i prijavljuje također do 20. u mjesecu koji slijedi za prethodno izvještajno razdoblje Poreznoj upravi u Zbirnoj prijavi na obrascu ZP.

[11] Europska komisija, dostupno na: http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/?locale=hr, pristupljeno 18.10.2016.

3.1.2. Porez na dodanu vrijednost na inozemne usluge

O inozemnim uslugama se u poreznom smislu govori kada je ili primatelj ili pružatelj usluge inozemna pravna ili fizička osoba, neovisno o tome dali je iz EU, trećih zemalja ili trećih područja. Kod oporezivanja inozemnih usluga u transakcijama između dva porezna obveznika B2B (Business to Business) oporezuje se prema sjedištu primatelja usluge uz brojne izuzetke. Za prijenos porezne obveze između poreznih obveznika unutar EU obvezna je razmjena VAT brojeva, dok se u prometu s trećim zemljama ili trećim područjima koristi porezni broj. Primljene usluge od poreznih obveznika iz EU hrvatski porezni obveznik obvezan je prijaviti u Poreznoj upravi u prijavi za stjecanje dobara i usluga na obrascu PDV –S do 20. u mjesecu koji slijedi za prethodno izvještajno razdoblje. Hrvatski porezni obveznik obvezu za porez na dodanu vrijednost iskazuje u PDV obrascu u oporezivim transakcijama , dok u isto vrijeme kroz obrazac priznaje pretporez na pozicijama obračunatog pretporeza, riječ je dakle o obračunskoj kategoriji bez novčanog tijeka. Mjestom obavljanja usluge osobi koja nije porezni obveznik već krajnji potrošač, tzv. usluge B2C (Business to Consumer) mjesto oporezivanje je mjesto u kojem porezni obveznik ima sjedište, što znači da u ovom slučaju porezni obveznik obračunava PDV, uz brojne izuzetke.

Tablica 2: Mjesto oporezivanja usluga

Opis usluge	**B2B – poreznim obveznicima PDV-a**	**B2C i poduzetnici koji nisu obveznici PDV-a**
Prijenos i ustupanje autorskih prava	u državi primatelja usluge (kupca)	u državi pružatelja usluge (prodavatelja)
Usluge oglašavanja	u državi primatelja usluge (kupca)	u državi pružatelja usluge (prodavatelja)
Usluge konzultanta, inženjera, odvjetnika, računovođa, revizora, prevoditelja	u državi primatelja usluge (kupca)	u državi pružatelja usluge (prodavatelja)
Usluge obrade podataka	u državi primatelja usluge (kupca)	u državi pružatelja usluge (prodavatelja)
Telekomunikacijske usluge	u državi primatelja usluge (kupca)	u državi pružatelja usluge (prodavatelja)

Usluge u vezi s nekretninama (posredovanje, smještaj i dr.)	u državi nekretnine	u državi nekretnine
Usluge prijevoza putnika	Prema dionici puta	prema dionici puta
Usluga prijevoza dobara unutar EU	u državi primatelja usluge (kupca)	u državi početka prijevoza
Usluga prijevoza dobara izvan EU	u državi primatelja usluge (kupca)	prema dionici puta
Usluge u vezi s kulturnim, umjetničkim, sportskim, znanstvenim, obrazovnim i sl. aktivnostima	u državi događanja	u državi događanja

Izvor: Ekonos, http://www.ekonos.hr/porezi/pdv-nakon-ulaska-u-eu-3-dio-mjesto-oporezivanja-usluga/ (pristupljeno 25.10.2016.)

3.1.3. Uvoz dobara

Uvoz dobara podrazumijeva stjecanje dobara izvan područja EU, dakle iz područja trećih zemalja i trećih područja. U ovim transakcijama PDV obračunava carinarnica prema carinskim propisima. Kada hrvatski porezni obveznik isporučuje robu u područja trećih zemalja i trećih područja transakcije evidentira u PDV obrascu na pozicijama oslobođenja. Poreznu osnovicu kod uvoza čini carinska vrijednost prema carinskim propisima. Ako nisu uključeni u carinsku vrijednost, u poreznu osnovicu kod uvoza biti će uključeni[12]:

- porezi, carine, pristojbe i slična davanja koja se plaćaju izvan države članice uvoznice, te davanja koja se plaćaju pri uvozu, osim PDV-a,
- sporedni troškovi kao što su provizije, troškovi pakiranja, prijevoza i osiguranja. nastali do prvog mjesta odredišta unutar države članice uvoznice, kao i oni koji nastanu pri prijevozu do drugog mjesta odredišta unutar EU-a, ako je to drugo mjesto poznato u vrijeme nastanka oporezivog događaja.

[12] Javor, Lj. (2013): PDV u Republici Hrvatskoj od 1.srpnja 2013., Teb d.o.o., Zagreb, str. 80.

3.1.4. Tuzemni prijenos porezne obveze

Prijenos porezne obveze po članku 75. stavak 3. Zakona o porezu na dodanu vrijednost je obvezan, porezna obveza prelazi na poreznog obveznika kome su obavljene isporuke. Primatelj je obvezan iskazati obvezu u poreznoj prijavi i u isto vrijeme ima pravo na odbitak pretporeza, riječ je obračunskoj kategoriji bez novčanog tijeka. Prema članku 75. st. 3 Zakona o porezu na dodanu vrijednost porezna obveza može se prenijeti na poreznog obveznika registriranog za potrebe PDV-a. U Republici Hrvatskoj, ne primjenjuje se kada je primatelj mali porezni obveznik, porezni obveznik koji obavlja isključivo oslobođene isporuke bez prava na odbitak pretporeza i na pravne osobe koje nisu porezni obveznici. U slučaju kada je primatelj obvezan platiti PDV izdavatelj računa na računu treba navesti napomenu prijenos porezne obveze.

Odredbom čl. 75. st.3 Zakona o PDV-u propisano je da je porezni obveznik registriran za potrebe PDV-a u Republici Hrvatskoj, obvezan platiti PDV, kada mu se obave slijedeće isporuke[13]:

- građevinske usluge kojima se smatraju usluge u svezi s izgradnjom, stavljanjem u uporabu, održavanjem, promjenom ili rušenjem građevinskog objekta, uključujući usluge popravka i čišćenja, te ustupanje osoblja koje obavlja građevinske usluge
- isporuke rabljenog materijala i onoga koji se u istom stanju ne može ponovo upotrijebiti, otpada, industrijskog i neindustrijskog otpada, reciklažnog otpada, djelomično obrađenog otpada, te određenih dobara i usluga
- isporuka nekretnina prema čl. 40. st. I. toč. j) i k) Zakon a o PDV-u, ako se isporučitelj odlučio za oporezivanje prema čl. 40 st.4. Zakona o PDV-u
- isporuka nekretnina koje je prodao ovršenik u postupku ovrhe
- prijenos dozvola za emisije stakleničkih plinova, u skladu s Direktivom Vijeća 2003/87/EZ, kojom se uspostavlja trgovanje dozvolama za emisije stakleničkih plinova unutra Europske unije.

[13] Javor, Lj. (2013): Vašiček, D. i Vašiček, V., op. cit., str.168-169.

3.2. Proračunski korisnici državnog proračuna u sustavu poreza na dodanu vrijednost

Isporuke dobara i usluga koje su propisane člankom 39 Zakona o porezu na dodanu vrijednost koje obavljaju javne ustanove oslobođene su PDV-a i za njih po ulaznim računima nije dozvoljen odbitak pretporeza. Ako javne ustanove, organizacije pored isporuka od javnog interesa obavljaju i neke druge usluge poput izrada studija, elaborata, daju prostor u najam i dr. ove isporuke podliježu oporezivanju.

Ukoliko obračunati iznos prihoda prelazi 230.000,00 kuna na godišnjoj razini, proračunski korisnici postaju obveznici poreza na dodanu vrijednost. Proračunski korisnici primarno se financiraju iz nadležnog proračuna, ostvaruju prihode po posebnim propisima, ostvaruju prihode od pomoći iz proračuna koji im nije nadležan. Osim navedenog, proračunski korisnici mogu ostvarivati i prihode od obavljanja gospodarske djelatnosti. Proračunski korisnici koji obavljaju zakonom propisane djelatnosti od javnog interesa i gospodarsku djelatnost imaju pravo na odbitak pretporeza u određenom postotku.
Zakon o porezu na dodanu vrijednost, članak 39 propisuje oslobođenja za djelatnosti od javnog interesa i za njih nije dopušten odbitak pretporeza.
Oslobođenja za određene djelatnosti od javnog interesa[14]:

a) univerzalna poštanska usluga i s njom povezane isporuke pratećih dobara osim prijevoza putnika i telekomunikacijskih usluga,

b) bolnička i medicinska njega i s time usko povezane djelatnosti koje obavljaju tijela s javnim ovlastima ili koje, u uvjetima koji su u socijalnom smislu slični uvjetima koji se primjenjuju na tijela s javnim ovlastima, obavljaju bolnice, centri za liječenje ili medicinsku dijagnostiku i druge priznate ustanove slične prirode,

c) obavljanje medicinske njege u okviru bavljenja medicinskim i pomoćnim medicinskim zanimanjima,

d) isporuke ljudskih organa, krvi i majčinog mlijeka,

e) usluge što ih obavljaju dentalni tehničari te isporuka zubnih/protetskih nadomjestaka koje isporučuju dentalni tehničari i doktori dentalne medicine,

f) usluge što ih za svoje članove obavljaju udruženja osoba koja obavljaju djelatnosti oslobođene PDV-a ili za koje nisu porezni obveznici, ako su te usluge namijenjene neposredno za obavljanje njihove djelatnosti, uz uvjet da ta udruženja od svojih članova za

[14] Narodne Novine, (2013): Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 73.

obavljene usluge zahtijevaju samo nadoknadu njihova dijela ukupnih troškova i da takvo oslobođenje ne dovodi do narušavanja načela tržišnog natjecanja,

g) usluge i isporuke dobara povezane sa socijalnom skrbi, uključujući one što ih obavljaju i isporučuju domovi za starije i nemoćne osobe, ustanove, tijela s javnim ovlastima ili druge osobe slične prirode,

h) usluge i isporuke dobara povezane sa zaštitom djece i mladeži što ih obavljaju ustanove, tijela s javnim ovlastima ili druge osobe slične prirode,

i) **obrazovanje djece i mladeži, školsko ili sveučilišno obrazovanje, stručno osposobljavanje i prekvalifikacija, uključujući s time usko povezane usluge i dobra, koje obavljaju tijela s javnim ovlastima ili druge osobe, koje imaju slične ciljeve,**

j) nastava što je privatno održavaju nastavnici i koja obuhvaća osnovnoškolsko, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje,

k) ustupanje osoblja vjerskih ili filozofskih institucija u svrhe propisane točkama b), g), h) i i) ovoga članka kojima je cilj duhovna skrb,

l) usluge i s njima usko povezane isporuke dobara koje neprofitne pravne osobe čiji su ciljevi političke, sindikalne, vjerske, domoljubne, filozofske, dobrotvorne ili druge općekorisne naravi obavljaju svojim članovima u njihovom zajedničkom interesu u zamjenu za članarinu utvrđenu u skladu s pravilima tih osoba, pod uvjetom da to oslobođenje neće narušiti načela tržišnog natjecanja,

m) usluge usko povezane uz sport ili tjelesni odgoj što ih obavljaju neprofitne pravne osobe osobama koje se bave sportom ili sudjeluju u tjelesnom odgoju,

n) usluge u kulturi i s njima usko povezane isporuke dobara, koje obavljaju ustanove u kulturi, tijela s javnim ovlastima ili druge pravne osobe u kulturi,

o) usluge i isporuke dobara koje obavljaju pravne osobe čije su djelatnosti oslobođene PDV-a u skladu s odredbama točaka b), g), h), i), l), m) i n) ovoga članka u vezi s događanjima organiziranima za prikupljanje sredstava isključivo u njihovu korist, pod uvjetom da oslobođenje neće narušiti načela tržišnog natjecanja,

p) usluge prijevoza bolesnih ili ozlijeđenih osoba u vozilima posebno izrađenima za tu svrhu koje obavljaju ovlaštene osobe,

r) djelatnosti javnog radija i televizije, osim komercijalnih.

3.3. Izračun postotka za priznavanje pretporeza i obveza usklađenja

Proračunski korisnik ne smije priznavati pretporez po ulaznim računima za primljena dobra i obavljene usluge ako ih koristi za obavljanje oslobođene djelatnosti prema članku 39 Zakona o porezu na dodanu vrijednost. Porez iskazan na računima za nabavu dobara i obavljene usluge koje se koriste za obavljanje gospodarske djelatnosti može se priznati u cijelosti. Proračunski korisnici koji obavljaju zakonom propisane djelatnosti od javnog interesa i gospodarsku djelatnost imaju pravo na odbitak pretporeza u određenom postotku. Godišnji postotak za podjelu pretporeza u tekućoj godini izračunava se na temelju vrijednosti isporuka iz prethodne godine. Takva podjela je zapravo samo privremena, a do usklađenja dolazi obračunom na kraju godine na temelju vrijednosti isporuka u godini za koju se podnosi obračun. Od 01.01.2015. ukinut je konačni obračun koji se radio na obrascu PDV-K, navedena usklađenja provode se kroz zadnje porezno razdoblje u godini, odnosno kroz obrazac za mjesec prosinac.

Stopa priznavanja pretporeza po ulaznim računima koje se ne mogu pripisati ni oporezivim ni oslobođenim isporukama računa se pomoću slijedeće formule[15]:

$$\%\ \text{podjele} = \frac{\text{Vrijednost godišnjih isporuka (bez PDV-a) za koje je dopušten odbitak pretporeza}}{\text{Ukupna vrijednost godišnjih isporuka (bez PDV-a) za koje je dopušten odbitak pretporeza i za koje nije dopušten odbitak pretporeza}} * 100$$

Dobiveni postotak se uvijek zaokružuje na više do slijedećeg većeg broja.
Oporezive isporuke za koje se iz ulaznih računa može koristiti pretporez, koje treba evidentirati u brojniku su slijedeće[16]:

- Izvozne isporuke dobara (čl. 45. st.1. Zakona o PDV-u)
- Isporuke dobara i usluga koje su izjednačene s izvozom (čl. 48. Zakona o PDV-u)
- Isporuke u vezi s međunarodnim prijevozom (čl. 47. Zakona o PDV-u)

[15] Markota, Lj. (2015): Posebnosti sastavljanja obrasca PDV za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine –prosinac 2015. za dobitaše i dohodaše, RRIF, 15, str. 148.
[16] Markota, Lj. (2015): Posebnosti sastavljanja obrasca PDV za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine –prosinac 2015. za dobitaše i dohodaše, RRIF, 15, str. 148.

- Isporuke u RH za koje PDV obračunava primatelj – tuzemni prijenos porezne obveze (čl. 75. st.3. Zakona o PDV-u)
- Isporuke dobara obavljene u drugim državama članicama (čl. 41. st.1. Zakona o PDV-u)
- Isporuke dobara unutar EU-a (čl. 10. Zakona o PDV-u – trostrani posao)
- Obavljene usluge unutar EU-a (čl. 17. sr. 1. Zakona o PDV-u)
- Isporuke dobara i usluga u tuzemstvu po stopi od 5%, 13 % i 25% (čl. 38. sr. 1., 2., i 3. Zakona o PDV-u)

Oslobođene isporuke koje uz podatke iz brojnika treba pribrojiti u nazivniku su sljedeće:

- Oslobođene isporuke navedene u čl. 39., 40. i 114 Zakona o PDV-u.

Obveza usklađenja korištenog pretporeza propisana je u čl. 138. st. 12. Pravilnika o PDV-u. PoreznI obveznik iz stavka 11. ovog članka obvezan je utvrditi postotak za izračun prava na odbitak dijela pretporeza i u prijavi PDV-a koju podnosi za razdoblje oporezivanje iz čl. 85. st. 7. Zakona izvršiti usklađenje za kalendarsku godinu u kojoj je primjenjivao podjelu pretporeza[17]. Usklađenje se odnosi na novi izračun pretporeza na temelju stvarnih prometa te na ispravak priznatog pretporeza prema ulaznim računima na koje se primjenjivala stopa podjele pretporeza. Usklađenje je potrebno napraviti za razliku privremeno korištene stope priznavanja pretporeza i izračunatog stvarnog postotka na temelju ostvarenih isporuka kao i za nabavljena dobra za koje je primjenjivan postotak ispravka pretporeza pri nabavci dugotrajne imovine. Ako se za dugotrajnu imovinu unutar pet godina ili nekretnine za razdoblje unutar deset godina od početka uporabe promijene uvjeti priznavanja stope pretporeza tada se za razdoblje nakon promjene obavlja ispravak pretporeza. Nakon navedenih usklađenja koje je potrebno provesti može se dogoditi da se smanjuje pravo na pretporez i utvrđena razlika se evidentira kao rashod i istovremeno se stornirava iznos previše iskorištenog pretporeza, a u slučaju da se povećava pravo na pretporez iskazuje se povećanje prava na pretporez i konto prihoda. Dobiveni podatak potrebno je evidentirati u PDV obrascu za posljednje razdoblje oporezivanja u godini.

[17] Narodne Novine, (2013): Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 79.

4. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST U PRORAČUNSKOM KORISNIKU NA PRIMJERU FSB-A

4.1. Fakultet strojarstva i brodogradnje – obilježja poslovanja i organizacijske strukture

Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu najstariji je i najveći od srodnih fakulteta u RH. Prva nastava organizirana je za studije strojarstva i brodogradnje 1919. godine u sklopu Kraljevske visoke tehničke škole, a od 1995. godine i studij zrakoplovstva te zahvaljujući uspješnoj sintezi općih i stručnih temeljnih znanja sa stručnim znanjima područja konstrukcije, materijala, proizvodnje i organizacije, postali su suvremeno visoko učilište.
Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu ostvaruje svoju djelatnost obrazovanjem stručnjaka kroz preddiplomske, diplomske, poslijediplomske doktorske, poslijediplomske specijalističke studije, te kroz ljetne škole i programe cjeloživotnog učenja i to u području strojarstva, brodogradnje i zrakoplovnog inženjerstva za više od 2000 studenata. U području strojarstva Fakultet nudi široku lepezu smjerova poput: Konstrukcijskog smjera, Procesno energetskog smjera, Proizvodnog inženjerstva, Materijala, Mehatronike i robotike i dr., koja se na nekim inozemnim sveučilištima izvode kao zasebni studiji.

- VIZIJA

Fakultet treba biti središte kreacije i prenošenja naprednog inženjerskog znanja, čvrsto umrežen u europsko okruženje.

- MISIJA

Doseći i trajno održavati izvrsnost u znanstveno-nastavnoj i stručnoj djelatnosti Fakulteta, prvenstveno usmjerenu na korištenje hrvatskih komparativnih prednosti.
Fakultet ostvaruje svoju misiju obrazovanjem stručnjaka kroz preddiplomske, diplomske, poslijediplomske studije.[18]

Na FSB-u postoje sljedeći studijski programi koji se izvode na preddiplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj razini:

- Studij strojarstva
- Studij brodogradnje
- Studij zrakoplovstva

[18] Statut Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, rujan 2005.

Preddiplomski studiji traju 7 semestara, a dodiplomski studiji 3 semestra (3,5+1,5). Shema studijskog programa temeljena na modelu 3,5+1,5 nije kompatibilna sa srodnim studijskim programima , otežana je mobilnost i priznavanje ECTS bodova, na rješenju toga problema se intenzivno radi kako bi se izjednačili s drugim Fakultetima (3+2).
Poslijediplomski studiji Fakulteta izvode se kao trogodišnji poslijediplomski studij i jednogodišnji poslijediplomski stručni studij za stručno usavršavanje.

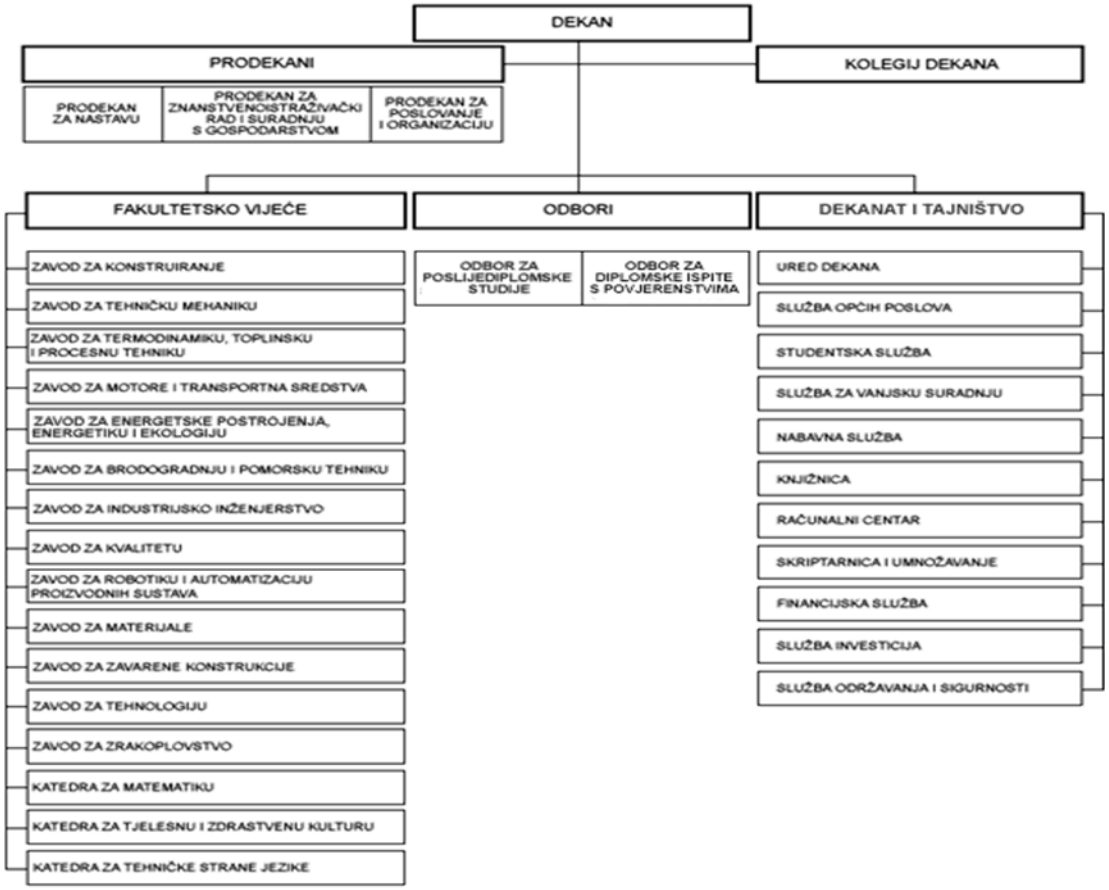
Na Fakultetu se ostvaruju znanstveni projekti koji značajno utječu na osobni razvoj nastavnika i podizanje kvalitete i širine nastavnog rada na diplomskoj, a posebno na poslijediplomskoj razini. Posebna je vrijednost, da se uz te projekte često financiraju i znanstveni novaci koji prvenstveno znanstveno istražuju, ali i pomažu u nastavi, te se na taj način osigurava budući nastavnički kadar. Pri zapošljavanju znanstvenih novaka vodi se računa da budu iz skupine 10 % najboljih studenata. Na doktorskom studiju je učinjen pomak od nastavno orijentiranog prema istraživački orijentiranom studiju. Fakultet je povezan s gospodarstvom preko suradnje i kroz slanje studenata na stručne prakse ili posjete izvrsnim gospodarskim subjektima. Svoju djelatnost u europskom okruženju Fakultet ostvaruje kroz različite europske znanstvene, nastavne i bilateralne projekte te kroz programe razmjene studenata, nastavnog i nenastavnog osoblja.

Dekan je čelnik Fakulteta s ovlastima utvrđenim Statutom Sveučilišta i Statutom Fakulteta, on predstavlja i zastupa Fakultet, predsjedava Fakultetskom vijeću, provodi odluke Fakultetskog vijeća, Senata Sveučilišta u Zagrebu i Vijeća tehničkoga područja koje se odnose na Fakultet, organizira i rukovodi znanstveno-nastavnim i istraživačkim radom Fakulteta, predlaže razvojnu politiku i mjere za njihovo provođenje.

Tijela upravljanja FSB-a su dekan i Fakultetsko vijeće. Dekan i Fakultetsko vijeće mogu osnivati stručna i savjetodavna tijela radi pomoći u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti. Dekanu u radu pomažu prodekani i biraju se za tri područja, i to nastavu, znanstveno-istraživački rad i suradnju s gospodarstvom te poslovanje i organizaciju. Kolegij dekana je savjetodavno tijelo dekana koje mu pomaže u radu. U užem sastavu čine ga dekan, prodekani i tajnik Fakulteta, a može djelovati i u proširenom sastavu kada se užem sastavu pridružuju

čelnici zavoda i katedri izvan zavoda. Dekan saziva kolegij u punom, proširenom ili djelomičnom sastavu prema svojem nahođenju[19].

Ustrojbene jedinice FSB-a su zavodi, katedre izvan zavoda te Dekanat i tajništvo. Zavodi su ustrojeni u skladu s nastavnom i znanstvenoistraživačkom djelatnošću koja je matična na Fakultetu. Ustrojbene jedinice zavoda su katedre s pripadajućim laboratorijima. Pojedini laboratoriji mogu biti i izvan katedri, u sastavu zavoda.

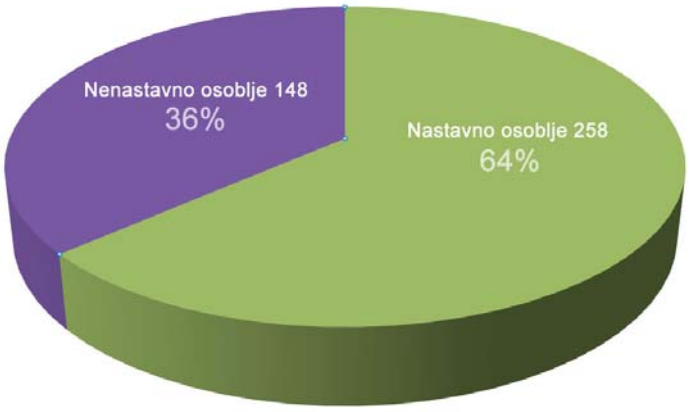
Slika 1: Organizacijska struktura FSB-a

Izvor: :FSB, https://www.fsb.unizg.hr/?organizacija_fsb (pristupljeno 06.10.2016.)

[19] Statut Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, rujan 2005.

Prema kadrovskoj evidenciji na Fakultetu strojarstva i brodogradnje zaposleno je 406 osoba, od čega 258 (64%) nastavnog osoblja i 148 (36%) nenastavnog osoblja.

Veliki je problem u obrazovnoj strukturi nenastavnog osoblja, gdje su sve veći zahtjevi za visokoobrazovnim ljudima, a propisi ne omogućuju adekvatno popunjavanje ispražnjenih radnih mjesta kvalificiranijim osobama.

Grafikon 1: Broj zaposlenika na FSB-u

Izvor: Prikaz autora prema podacima Kadrovske službe FSB-a

4.2. Struktura prihoda FSB-a

Proračunski korisnici državnog proračuna mogu ostvarivati prihode koji se klasificiraju u izvore: opći prihodi, vlastiti prihodi i namjenski prihodi i primici. Fakultet planira djelokrug rada kroz redovnu djelatnost i Europske projekte. Redovnu djelatnost čine nastavna djelatnost, znanstveno-istraživačka djelatnost i dopunska djelatnost. Za obavljanje redovne djelatnosti predviđeni su izvori financiranja: 11, 31, 43, 6 i 7 dok se projekti koji se financiraju iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Europskog socijalnog fonda financiraju iz izvora 561 i 563.

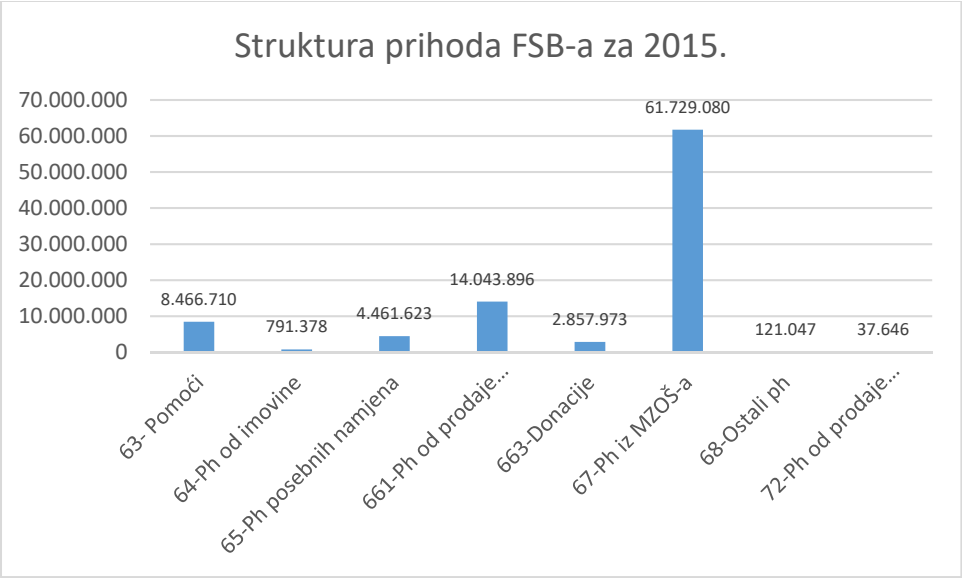
Tablica 3: Pregled izvora financiranja

Izvor financiranja	Opis
1 – Opći prihodi i primici	Prihodi ostvareni od nadležnog proračuna
2 - Doprinosi	Prihodi od uplaćenih doprinosa za zdravstveno osiguranje, mirovinsko osiguranje i doprinosa za zapošljavanje

3 – Vlastiti prihodi	Prihodi ostvareni na tržištu, a koje poslove mogu obavljati i drugi pravni subjekti izvan općeg proračuna
4 – Prihodi za posebne namjene	Prihodi čije su korištenje i namjena utvrđeni posebnim zakonima i propisima Vlade RH
5 - Pomoći	Prihodi od inozemnih vlada, međunarodnih organizacija, drugih proračuna i od ostalih subjekata iz općeg proračuna
6- Donacije	Prihodi koji se ostvaruju od fizičkih osoba, neprofitnih organizacija, trgovačkih društava i ostalih subjekata iz općeg proračuna
7 – Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine	Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i od naknade štete s osnova osiguranja
8 - Namjenski primici	Primici od financijske imovine i zaduživanja, čija je namjena utvrđena posebnim ugovorima i/ili propisima.

Izvor: Prilagodba autora prema Pravilniku o proračunskim klasifikacijama (NN 94/07, 26/10 i 120/13.)

Fakultet strojarstva i brodogradnje u 2015.godini ostvario je prihode u ukupnom iznosu od 92.509.353,00 kuna . Fakultet kao proračunski korisnik najveći dio prihoda ostvaruje iz državnog proračuna za plaće i ostale materijalne rashode, prihode za subvenciju participacije u troškovima studija ostvarenih na temelju Programskog ugovora, te je u 2015. godini udio prihoda ostvarenih iz proračuna iznosio 67%. Uz vrijednosno najznačajnija sredstva ostvarena iz proračuna, Fakultet također ostvaruje i prihode na tržištu: izradom studija i projekata, najmom prostora, izdavačkom djelatnošću, organizacijom seminara i konferencija. S obzirom da su na FSB-u i Nacionalni umjerni laboratoriji (NUL) , NUL za temperaturu, NUL za tlak, NUL za vlagu i drugi Fakultet ostvaruje i prihode od umjeravanja, primjerice umjeravanje termometara, vaga i dr. Udio prihoda koje Fakultet ostvaruje od suradnje s privredom u 2015. godini iznosio je 15% u strukturi ukupnih prihoda. Ostvareni udio prihoda inozemnih pomoći za projekte u 2015. godini iznosio je 9%. Udio prihoda od administrativnih pristojbi , odnosno školarina u 2015. godini je iznosio 5%. Ostatak prihoda činili su prihodi od nefinancijske imovine 1%, donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna 1%, a ostatak čine prihodi od prodaje dugotrajne imovine i ostali prohodi.

Grafikon 2: Struktura prihoda FSB-a u 2015.

Izvor: Prikaz autora prema knjigovodstvenim podacima FSB-a za 2015.

4.3. Priznavanje pretporeza po ulaznim računima

Obrazovne ustanove kao što su Fakulteti, koje uz oslobođene isporuke obavljaju i oporezive isporuke imaju obvezu podjele ulaznog pretporeza po onim ulaznim računima za nabave roba i usluga koje će se istovremeno koristiti za oslobođenu i oporezivu djelatnost.

Ne može se odbiti pretporez obračunat za isporuke dobara i usluga koje služe u svrhu reprezentacije, te pretporez obračunat za isporuke u vezi s nabavom i korištenjem osobnih automobila.

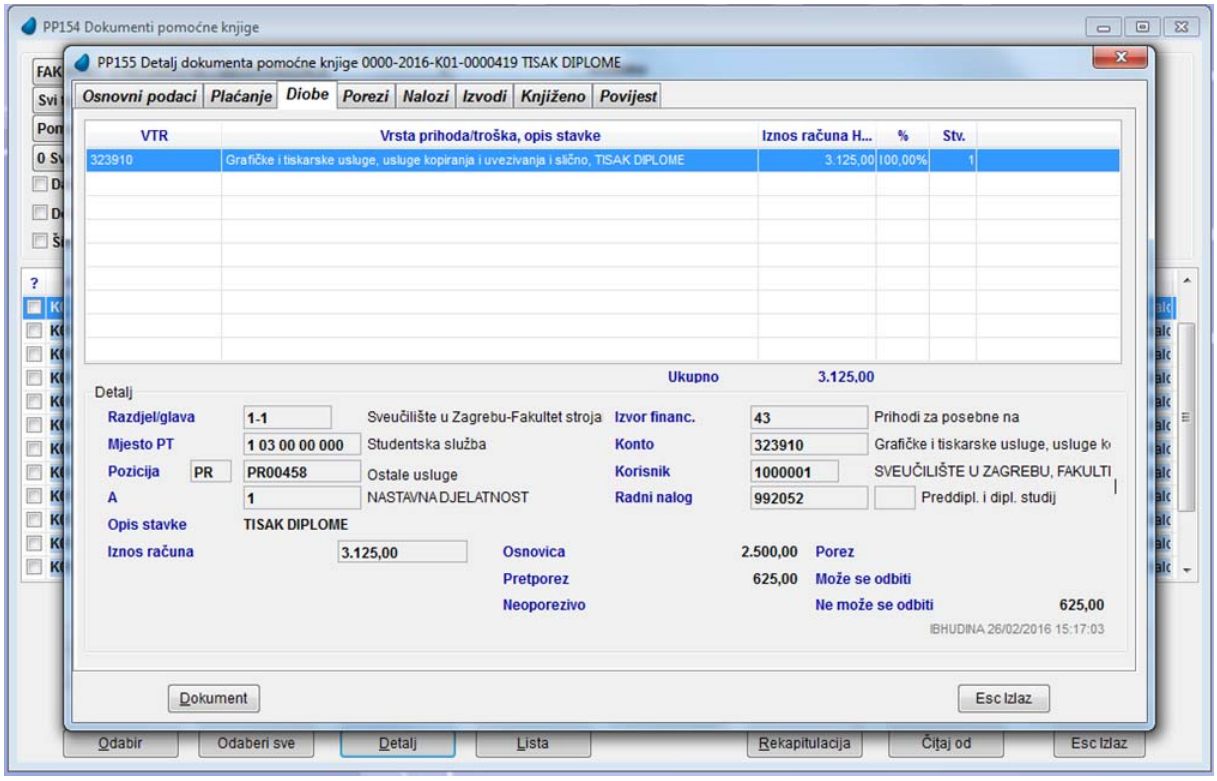
Priznavanje pretporeza obavlja se na slijedeće načine:

- ulazni računi u funkciji isporuka oslobođenih poreza bez prava na odbitak pretporeza – ne može se odbiti
- ulazni računi u funkciji oporezivih isporuka - može se odbiti u cijelosti
- ulazni računi u funkciji oporezivih i oslobođenih isporuka – podjela pretporeza

Podjela pretporeza propisana je čl. 20. st. 6. Zakona o PDV-u. Utvrđuje se ako se iznos pretporeza ne može izravno pripisati oporezivim ili oslobođenim isporukama na temelju knjigovodstvene i druge dokumentacije.

4.3.1. Ulazni računi u funkciji oslobođenih isporuka

Kada Fakultet evidentira ulazni račun koji se odnosi na oslobođenu djelatnost prema članku 39. i. Zakona o porezu na dodanu vrijednost nema pravo na odbitak pretporeza. Sve primljene usluge i robe koje se odnose na studente i nastavu općenito čine ukupan trošak bez prava na odbitak pretporeza. To su najčešće troškovi terenske nastave, grafičke usluge vezane za diplome, osnovna sredstva; namještaj , računala, licence koje se koriste isključivo u nastavi, oprema za potrebe tjelesne i zdravstvene kulture i drugo. Za navedene rashode otvoreni su i posebni radni nalozi gdje se primjerice na radni nalog 992052 predipl. i dipl. studij evidentiraju svi rashodi kao i prihodi od školarina, upisnina, prijepisa ocjena, izdavanja duplikata diploma i sl.

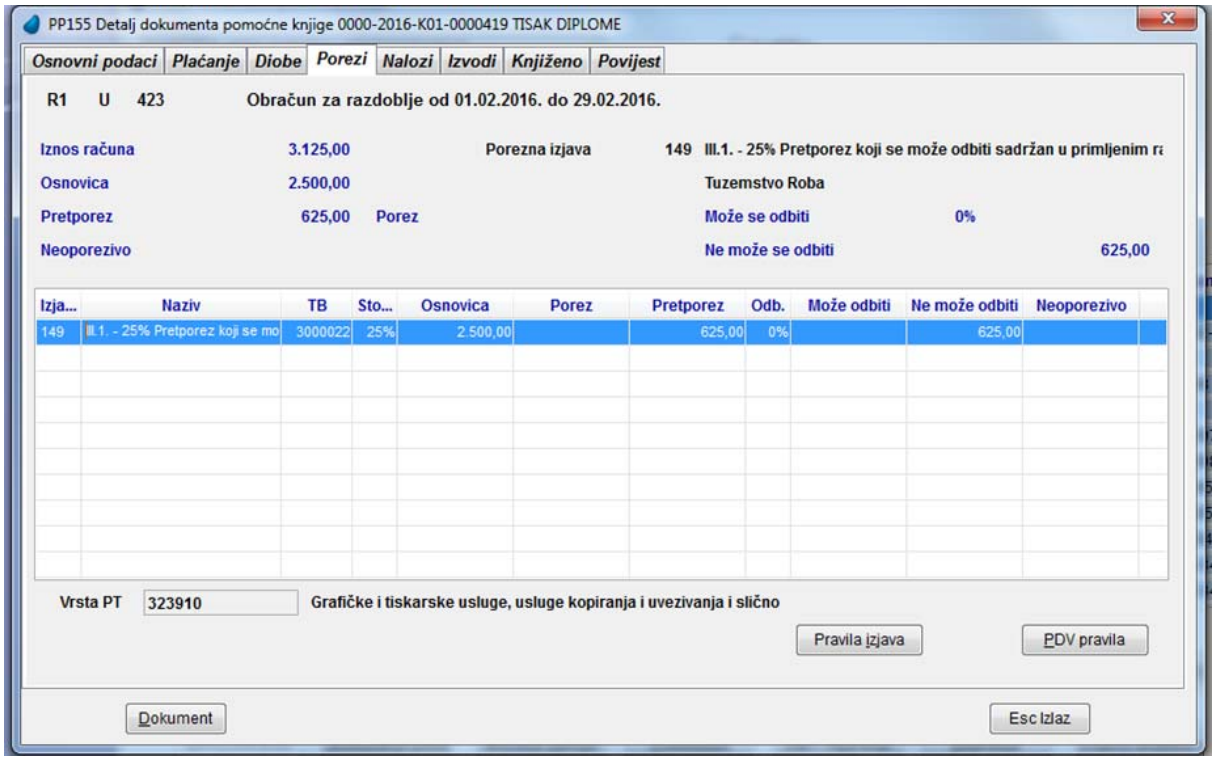

Slika 2: Evidentiranje rashoda za oslobođenu djelatnost

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Ulazni račun dobavljača Sveučilišna tiskara d.o.o. koji je Fakultetu izvršio uslugu tiska diploma odnosi se na neoporezivu djelatnost za koju nije dopušten odbitak pretporeza te je iz diobe dokumenta vidljivo kako pretporez nije priznat te je trošak evidentiran u ukupnom iznosu računa. Iznos od 3.125,00 tereti radni nalog 992052 na kojem se evidentiraju prihodi i rashodi preddiplomskog i diplomskog studija. Mjesto troška je Studentska služba, rashod

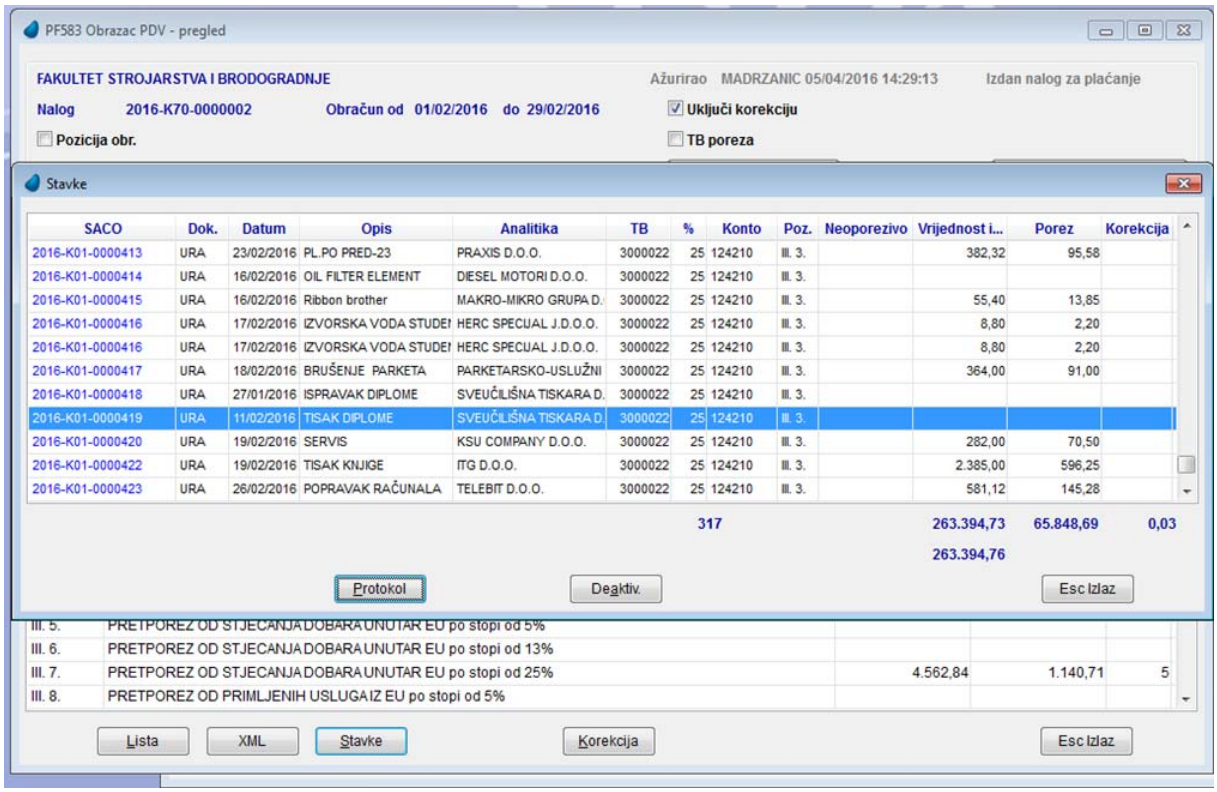
323910 grafičke i tiskarske usluge je evidentiran prema Pravilniku o proračunskim klasifikacijama na izvor financiranja 43 – Prihodi za posebne namjene što su u slučaju Fakulteta participacije studenata. (Slika 2)

Slika 3: Pregled kartice poreza ulaznog računa za oslobođenu djelatnost

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Na kartici poreza je vidljivo da je evidentiran rashod za koji se obračunava stopa od 25% koja je povezana sa pravilima porezne izjave br. 149 koja se u PDV obrascu nalazi na poziciji III.1. pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 25% i da nije primijenjena stopa odbitka pretporeza, te je isti račun obuhvaćen u PDV obrascu za mjesec veljaču. Pri evidentiranju pravila za svaku vrstu troška potrebno je definirati poreznu stopu, kao što je to u ovome slučaju gdje se grafičke i tiskarske usluge oporezuju se stopom 25%. što znači da će se evidentirati na poziciji III. 2 u poziciji PDV obrasca. (Slika 3)

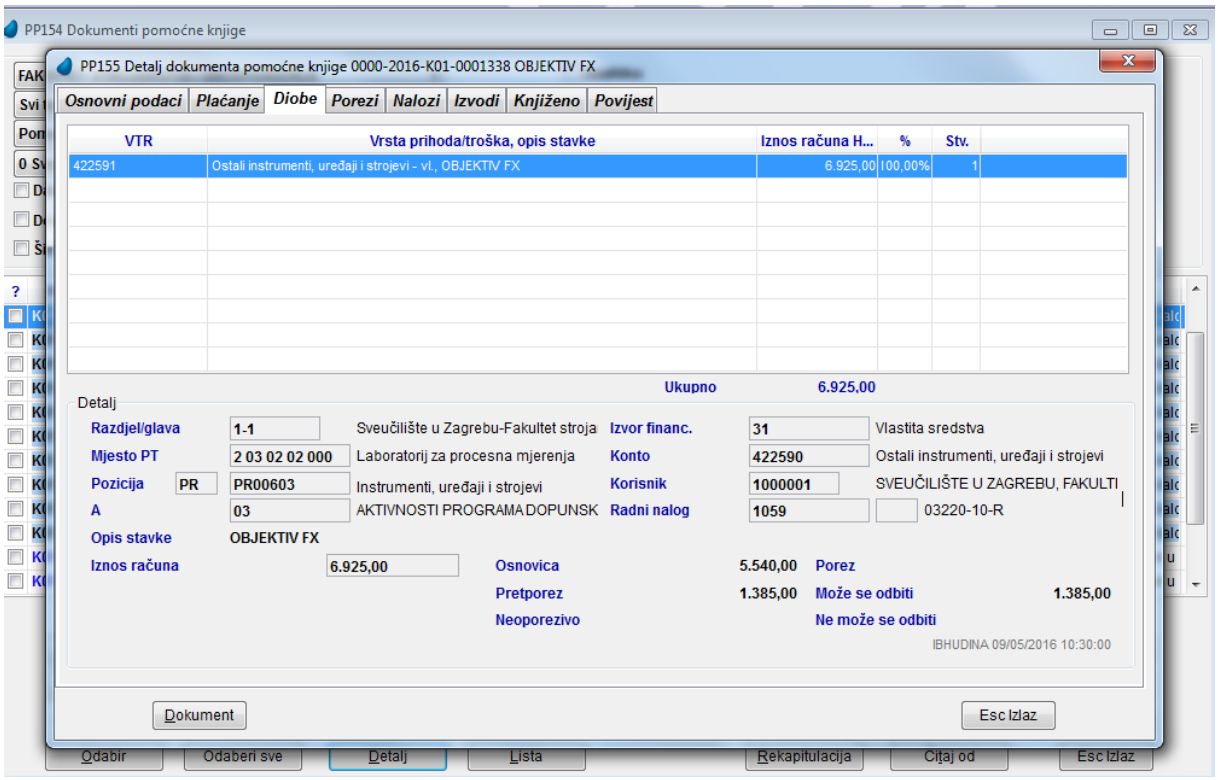
Slika 4: Pregled pozicije PDV obrasca za mjesec veljaču 2016.

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Iz razloga što je ova usluga korištena u svrhu obavljanja oslobođene djelatnosti i nema prava na odbitak pretporeza iznosi osnovice i poreza nisu evidentirani u obrascu na poziciji III.3 pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 25%. (Slika 4)

4.3.2. Ulazni računi u funkciji oporezivih isporuka

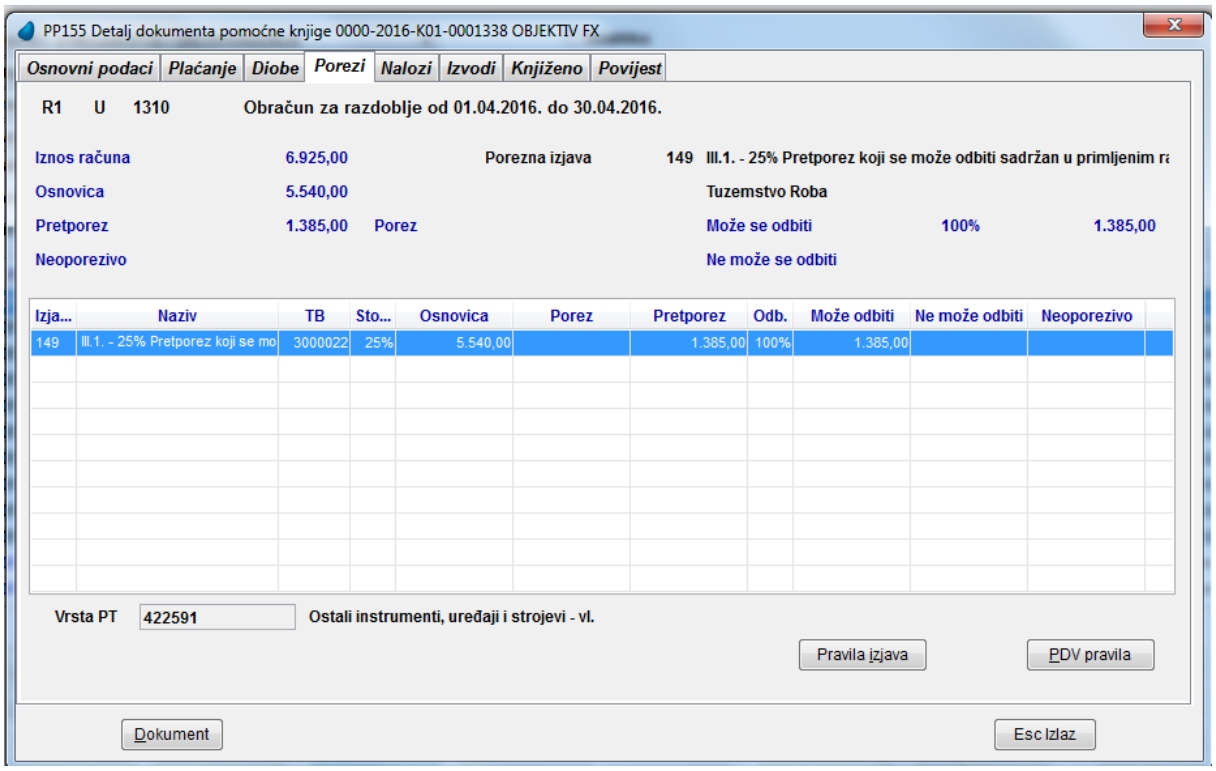
Kada Fakultet obavlja gospodarsku djelatnost na tržištu i u slučajevima kada se određena roba ili primljena usluga odnosi isključivo na gospodarsku djelatnost dozvoljeno je priznavanje pretporeza u cjelokupnom iznosu. Na slijedećem primjeru biti će prikazano evidentiranje osnovnog sredstva koja služi za potrebe suradnje s privredom i ima pravo na ukupan odbitak pretporeza.

Slika 5: Evidentiranje rashoda za oporezivu djelatnost

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

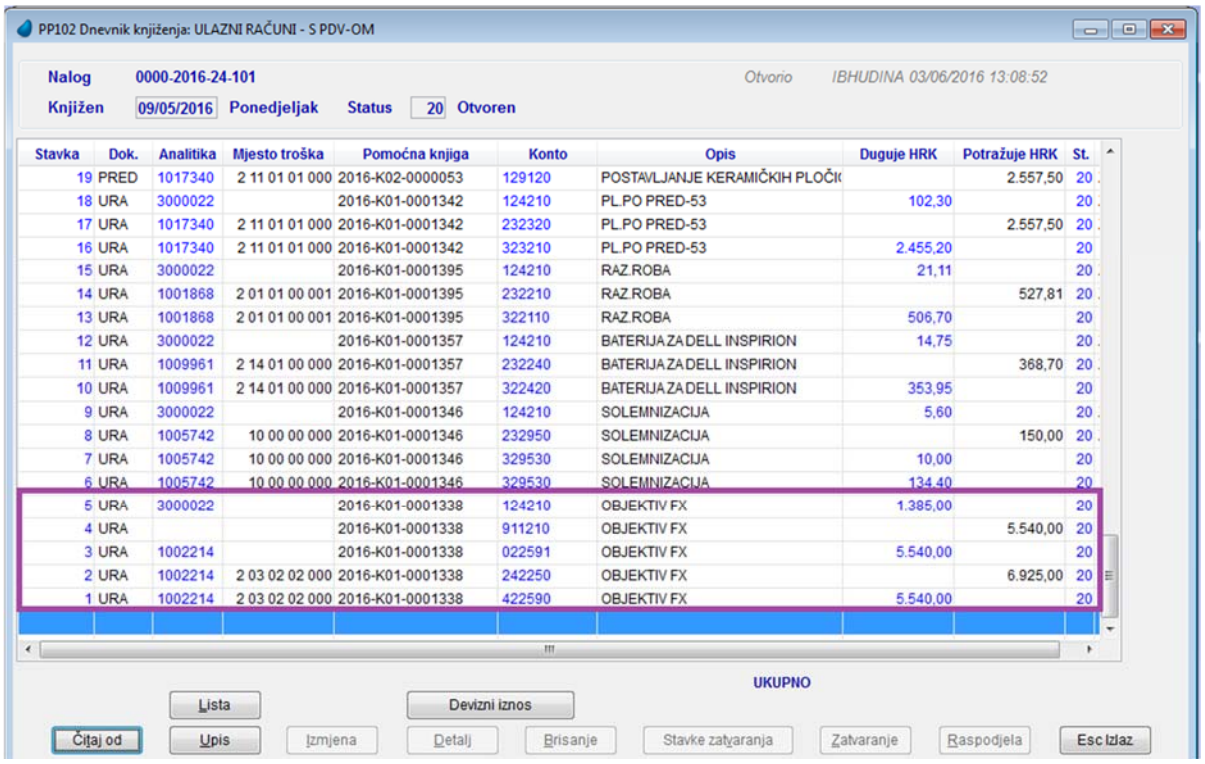
Laboratorij za procesna mjerenja koji ima državne etalone za tlak, vlagu i temperaturu obavlja poslove umjeravanja na tržištu. Za obavljanje svoje djelatnosti nabavlja osnovno sredstvo te voditelj na internom dokumentu izjavljuje da se ista nabavlja isključivo za potrebe suradnje s gospodarstvom i da se neće koristiti za potrebe oslobođene djelatnosti, odnosno nastave. Internim dokumentom, zahtjevnicom se pokreće proces nabave osnovnog sredstva na kojem stoji napomena u koju svrhu će se nabavljena oprema koristiti kako bi se ispravno knjigovodstveno evidentiralo osnovno sredstvo s obzirom da iznos pretporeza koji se priznaje ima direktan utjecaj na vrijednost osnovnog sredstva koje se evidentira u poslovnim knjigama. Dioba računa na slici 5 prikazuje da se navedeni rashod evidentira na kontu 422590 – ostali instrumenti, uređaji i strojevi, s obzirom da je riječ o suradnji s gospodarstvom aktivnost programa dopunske djelatnosti je 03, te je izvor financiranja 31 – vlastita sredstva.

Slika 6: Kartica poreza ulaznog računa za oporezivu djelatnost

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

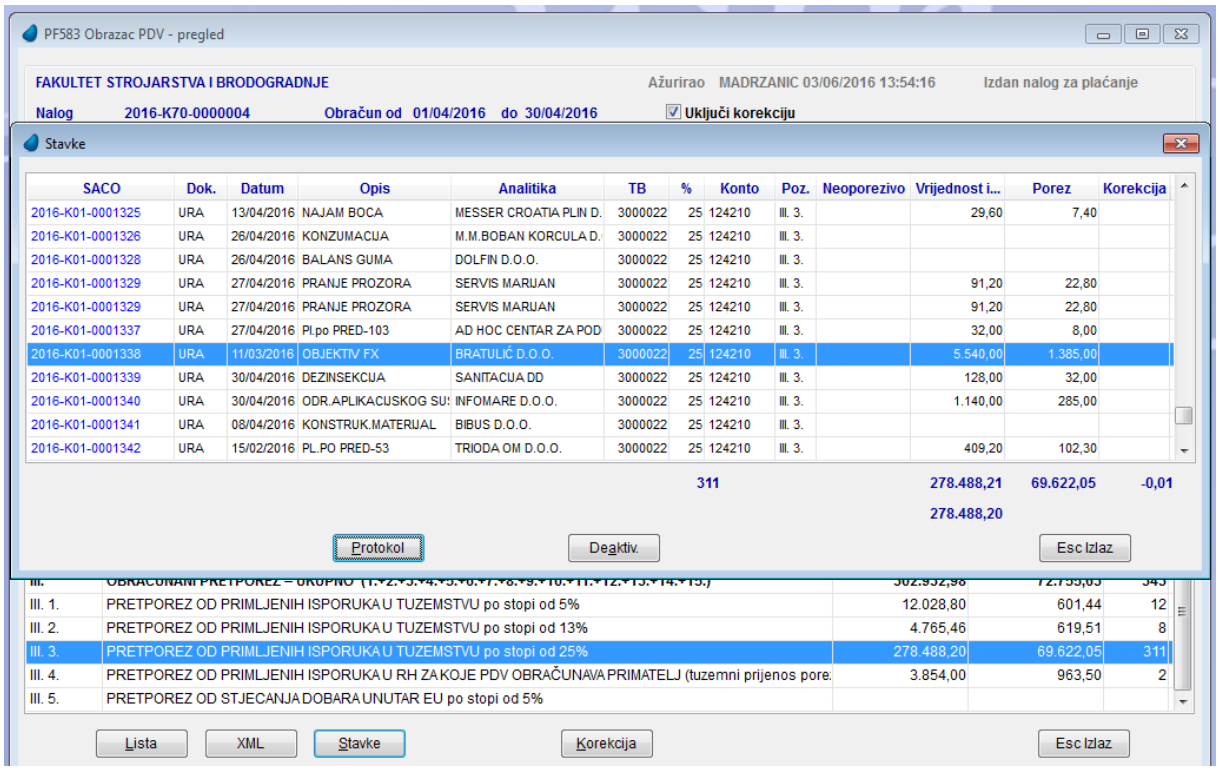
Kartica poreza na slici 6 prikazuje da se navedena roba oporezuje stopom od 25% te da je priznat cjelokupan iznos pretporeza u iznosu od 1.385,00 , isti će biti evidentiran na poziciji III.3. pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 25% PDV obrasca, a navedeni ulazni račun broj 1338 je obuhvaćen obračunom PDV-a za mjesec travanj.

Slika 7: Dnevnik knjiženja ulaznog računa za oporezivu djelatnost

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

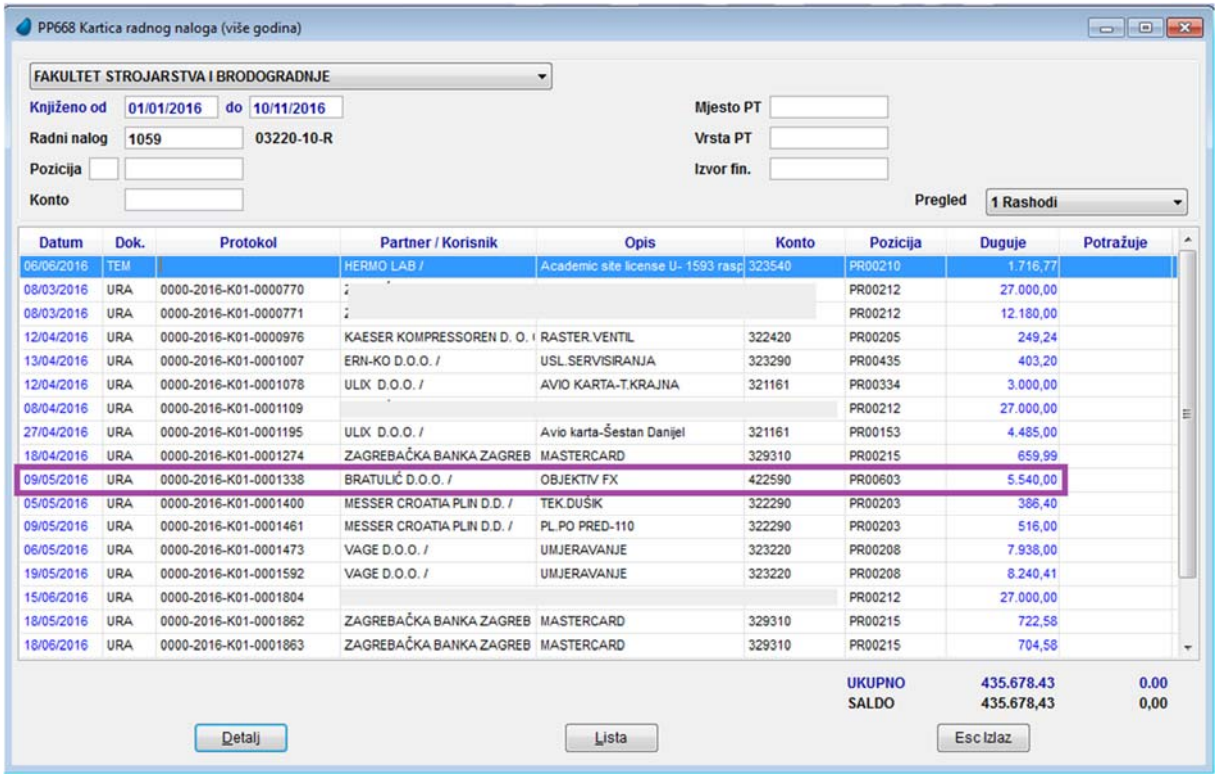
U dnevniku knjiženja br. 24/101 od 09.05.2016. za ulazni račun broj 1338 prikazana su sva konta knjiženja ulaznog računa, konto 242250 prikazuje obvezu prema dobavljaču , na kontu 124210 evidentiran je cjelokupan priznati pretporez, tako da neto iznos računa predstavlja vrijednost osnovnog sredstva na kontu 022591 i na kontu izvora vlasništva u razredu 9. Iznosi evidentirani u razredu 0,4 i 9 moraju biti jednaki. (Slika 7)

Slika 8: Pregled pozicije PDV obrasca za mjesec travanj 2016.

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Iz razloga što se nabavljena roba koristi u svrhu obavljanja oporezive djelatnosti i pretporez je dopušteno priznati u cjelokupnom iznosu, ukupan iznos poreza u iznosu od 1.385,00 kn, koji je obračunat temeljem osnovice vrijednosti 5.540,00 kn po ulaznom računu broj 1388 evidentiran je u obrascu na poziciji III.3. pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 25% i obuhvaćen je u izvještajnom razdoblju za mjesec travanj 2016. (Slika 8)

Slika 9: Kartica radnog naloga suradnje s privredom - rashodi

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

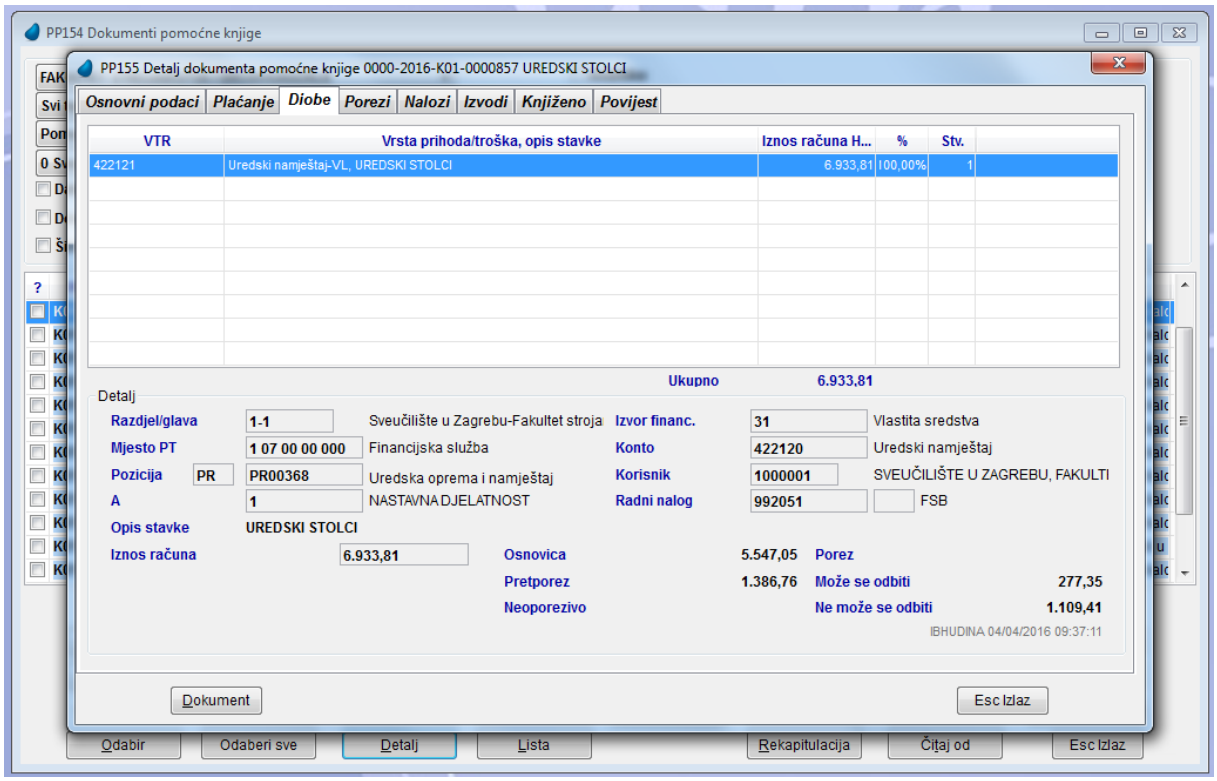
Slika 9 prikazuje iznos evidentiran na kontu rashoda za nabavku osnovnog sredstva koji tereti karticu radnog naloga suradnje gospodarstva za neto iznos računa. Ukupan iznos ulaznog računa iznosi 6.925, 00 kn što čine osnovica 5.540,00 i 25% poreza na dodanu vrijednost u iznosu 1.385,00. Kako je je već navedeno u objašnjenjima prethodnih slika riječ je osnovnom sredstvu za koje je dana izjava voditelja radnog naloga da se nabavlja isključivo za potrebe suradnje s privredom što ima direktan učinak na formiranje vrijednosti osnovnog sredstva čija vrijednost mora biti jednaka iznosu rashodu na kontu 422590 u iznosu od 5.540,00 kn. Kada pretporez ne bi bio priznat u cjelokupnom iznosu, rashod koji tereti karticu radnog naloga bio bi veći kao i iznos koji se evidentira u razredima 0 i 9 .

4.3.3. Ulazni računi u funkciji oporezivih i oslobođenih isporuka – podjela pretporeza

Fakultet strojarstva i brodogradnje koji uz oslobođene isporuke obavlja i oporezive ima obvezu podjele ulaznog pretporeza po onim ulaznim računima za nabave roba i usluga koje će se istovremeno koristiti za oslobođenu i oporezivu djelatnost. Podjela pretporeza primjenjuje se ako se roba ili usluga ne može izravno pripisati oporezivoj ili oslobođenoj djletnosti na temelju knjigovodstvene i druge dokumentacije. %-tak se utvrđuje na godišnjem

nivou na temelju transakcija iz prethodne godine – privremeni odbitak i potrebno je napraviti usklađenje sa stvarnim prometima za kalendarsku godinu.

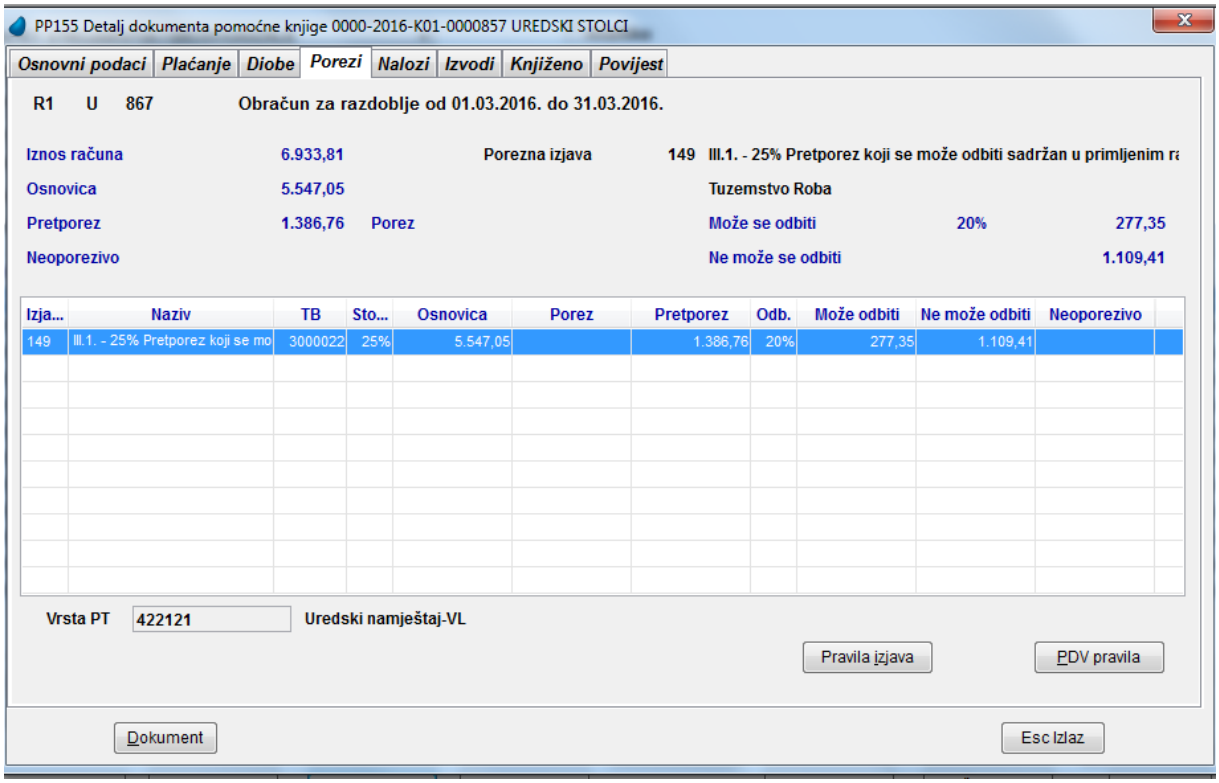
Tako je primjerice stopa privremenog odbitka u 2015.g. za Fakultet iznosila 17%, dok je stvarno izračunata stopa po završnom obračunu iznosila 20%, te je izvršena korekcija u posljednjem obračunskom razdoblju, odnosno za prosinac 2015. Privremena stopa izračunata na temelju transakcija iz 2015. godine koja se koristi u 2016. iznosi 20%. Korekcija prema stvarnom izračunu na temelju transakcija ostvarenih u 2016. vršiti će se kroz zadnje izvještajno razdoblje, odnosno za mjesec prosinac 2016.

Slika 10: Evidentiranje rashoda – podjela pretporeza

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

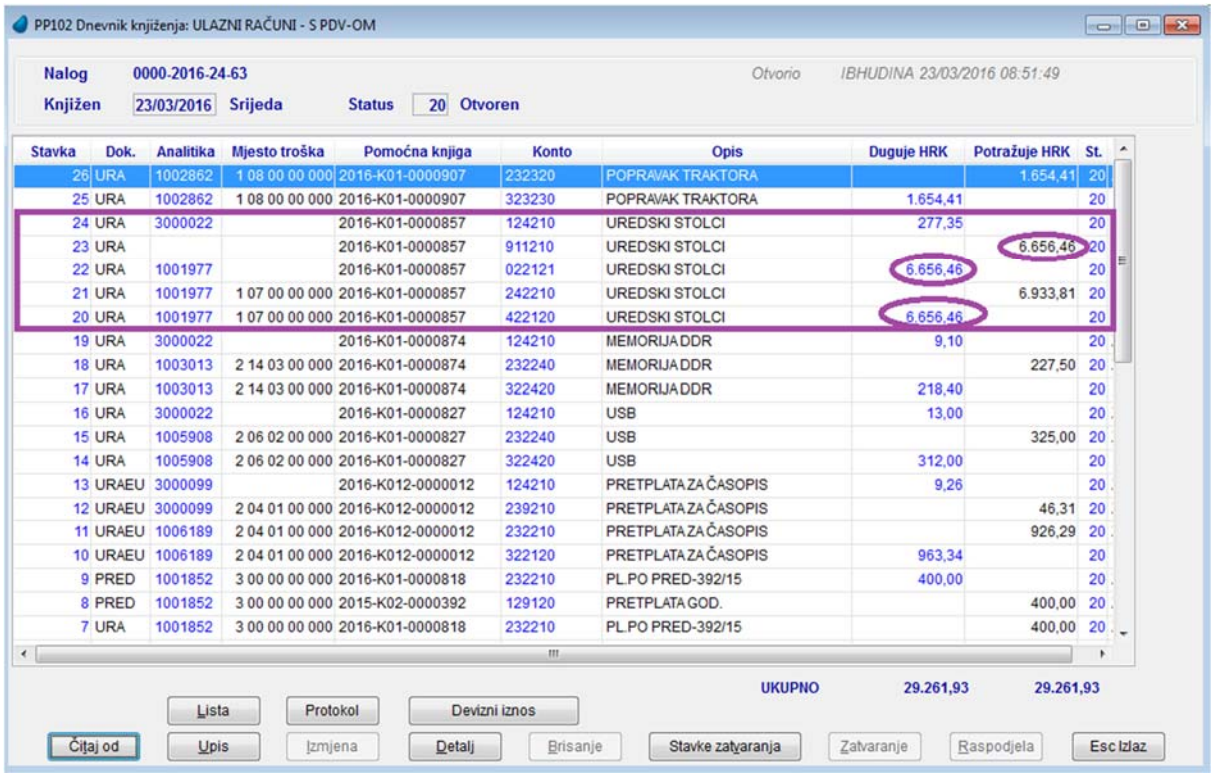
Fakultet nabavlja uredski namještaj za potrebe zaposlenika Financijske službe, navedena roba ne može se izravno pripisati ni oporezivoj, niti oslobođenoj djelatnosti stoga se primjenjuje stopa podjela pretporeza po ulaznom računu. Poziciju plana rashoda čine: konto uredskog namještaja 422120, 1 –nastavna djelatnost, te izvor financiranja 31- vlastita sredstva.(Slika 10)

Slika 11: Kartica poreza ulaznog računa s podjelom pretporeza

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

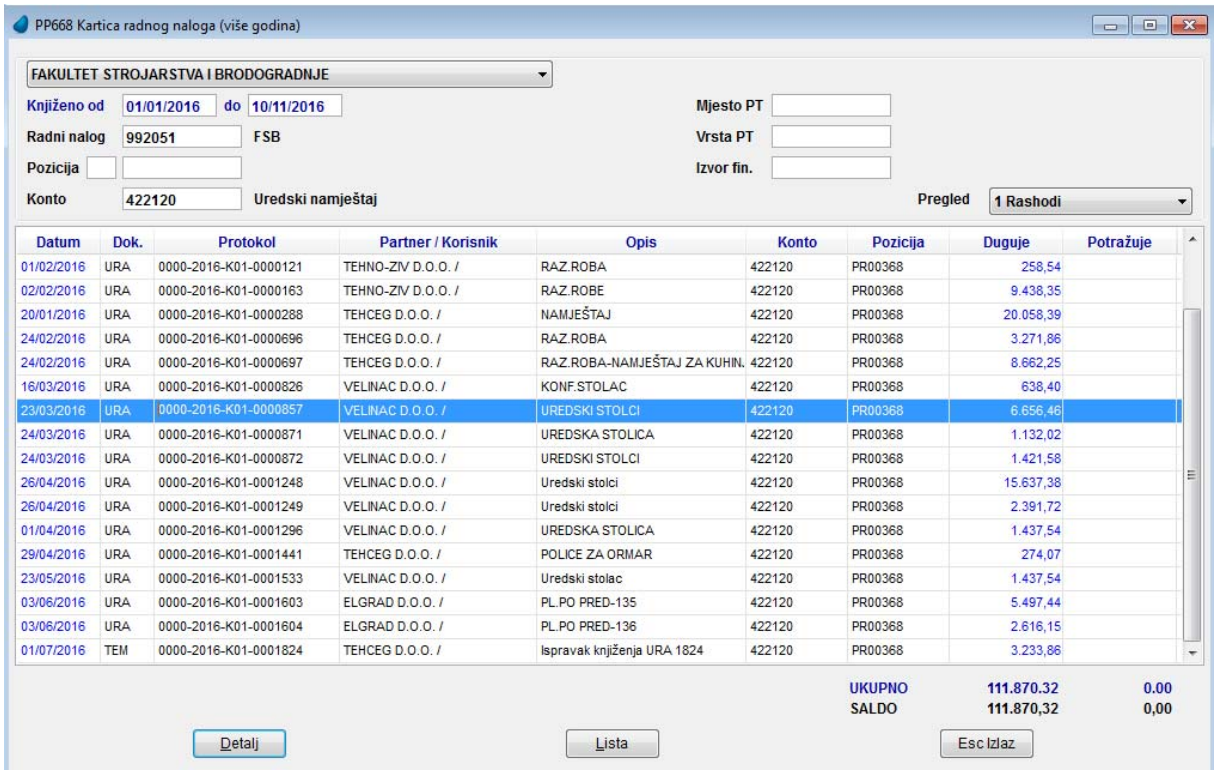
Iz kartice poreza na slici 11 vidljivo je da ukupan iznos ulaznog računa iznosi 6.993,81 kn koju čine osnovica od 5.547,05 i 25% poreza 1.386,76. Od navedenog iznosa poreza priznaje se pretporez od 20% što iznosi 277,35 kn, a stalih 80% nepriznatog poreza 1.109,41 zajedno sa osnovicom čini ukupan trošak nabave.

Slika 12: Dnevnik knjiženja ulaznog računa za nabavu osnovnog sredstva - podjela pretporeza

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

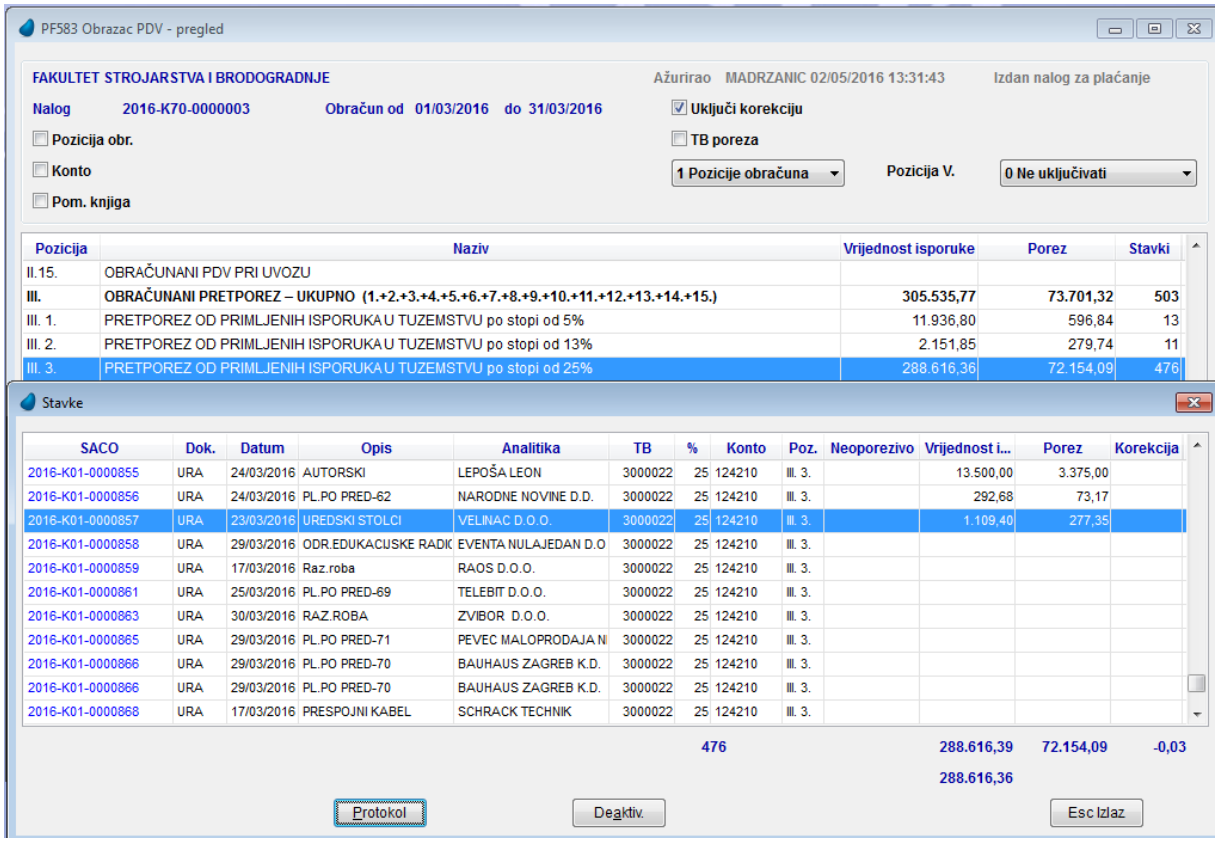
Slika 12 prikazuje dnevnik knjiženja 24/63 ulaznog računa 857. Na kontu 124210 evidentirano je 20 % priznatog pretporeza, na kontu 242210 evidentirana je obveza prema dobavljaču. Iznos evidentiran u razredu 0 – nefinancijska imovina, 4- rashodi za nabavu nefinancijske imovine i 9- izvori vlasništva mora biti jednak. Iznos koji se knjiži u razrede 0, 4 i 9 dobije se na slijedeći način: na iznos osnovice iz ulaznog računa doda se 80% poreza koji se ne može odbiti. Dobiveni iznos 6.656,46 predstavlja nabavnu vrijednost osnovnog sredstva uredskog namještaja koji se evidentira u glavnoj knjizi i pomoćnim knjigama Fakulteta.

Slika 13: Kartica radnog naloga FSB-a -rashodi

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Bruto iznos ulaznog računa br. 857 umanjen za 20% priznatog pretporeza tereti karticu radnog naloga 992051 FSB za iznos od 6.656,46 kn . Kada bi se pretporez mogao priznati u cijelosti evidentirani rashod bio bi manji. Kartica radnog naloga 992051 FSB predstavlja glavni radni nalog Fakulteta na koji se evidentiraju svi rashodi Fakulteta koji ne pripadaju radnim nalozima preddiplomskog i diplomskog studija, poslijediplomskog studija, znanstvenih, međunarodnih i projekata suradnje s gospodarstvom. Prihodi se evidentiraju primjenom ključa ovisno o vrsti projekta, primjerice za suradnju s gospodarstvom primjenjuje se ključ K5 – koji definira da se od projekata suradnje s gospodarstvom prema internim pravilima dodjeljuje propisani postotak prihoda u koristi radnog naloga Fakulteta 992051. Raspodjela se vrši u trenutku naplate prihoda odabirom ključa podjele prilikom knjiženja izvoda žiro računa. (Slika 13)

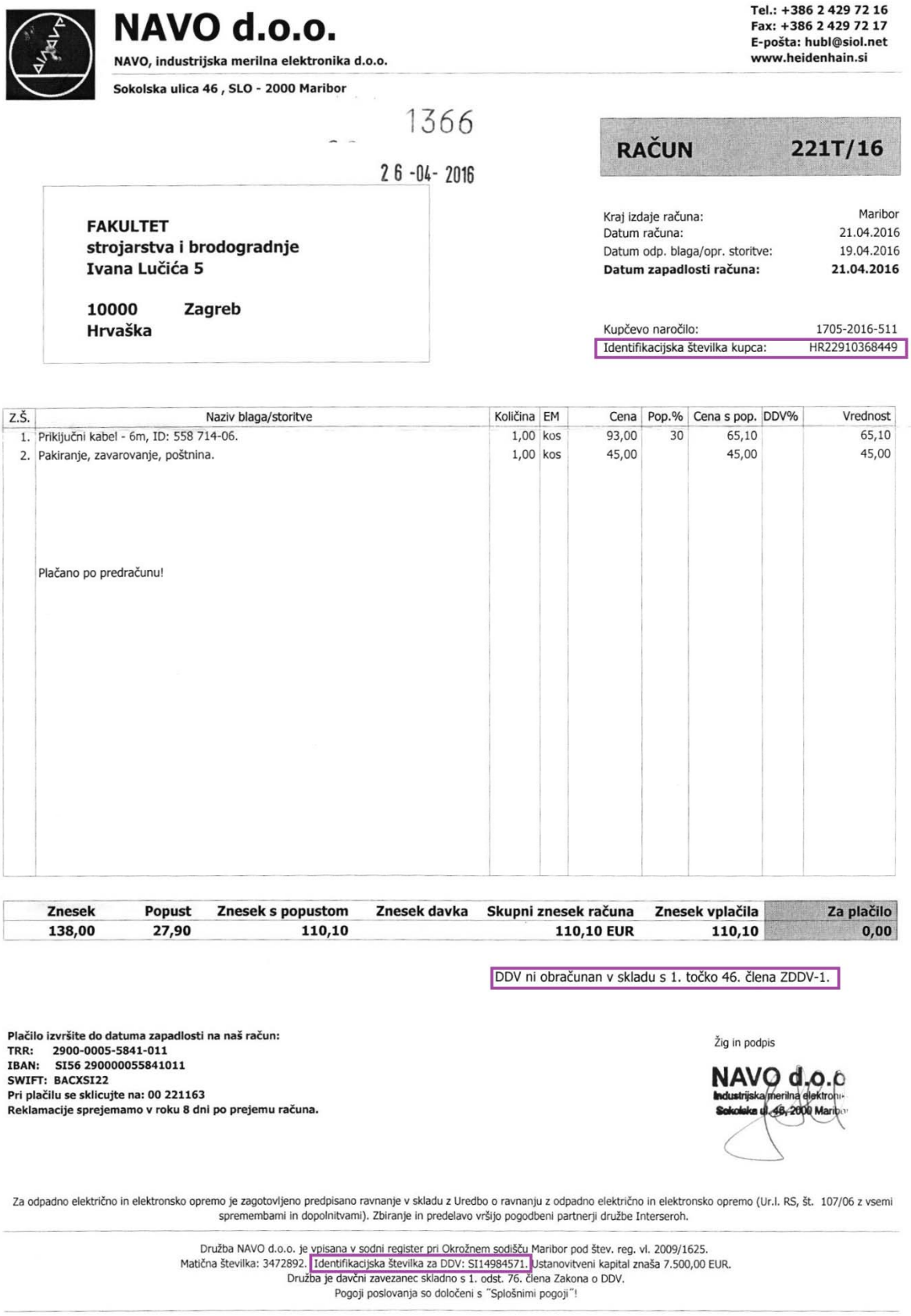
Slika 14: Pregled pozicije PDV obrasca za mjesec ožujak 2016.

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Pri knjiženju ulaznog računa broj 857 korištena je stopa podjele od 20%, te se u PDV obrascu na poziciji III.3. pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 25% evidentira iznos postotnog priznavanja od 277,35 kn. Iz pregleda PDV pozicije na slici 14 vidljivo je da je ulazni račun obuhvaćen u izvještajnom razdoblju za mjesec ožujak 2016.

4.3.4. Ulazni račun s podjelom pretporeza - stjecanje dobara iz EU

Područje Europske unije smatra se jedinstvenim područje, te je od ulaska Republike Hrvatske u EU 01. srpnja 2013. godine došlo do značajnijih promjena u sustavu poreza na dodanu vrijednost. Transakcije između zemalja članica Europske unije ne smatraju se uvozom već stjecanjem roba ili usluga. Uvjet za prijenos porezne obveze odnosno „reverse charge“ između dva porezna obveznika je razmjena poreznih brojeva čija se ispravnost provjerava u VIES bazi Europske komisije.

NAVO d.o.o.
NAVO, industrijska merilna elektronika d.o.o.
Sokolska ulica 46 , SLO - 2000 Maribor

Tel.: +386 2 429 72 16
Fax: +386 2 429 72 17
E-pošta: hubl@siol.net
www.heidenhain.si

1366
26 -04- 2016

RAČUN 221T/16

FAKULTET
strojarstva i brodogradnje
Ivana Lučića 5

10000 Zagreb
Hrvaška

Kraj izdaje računa:	Maribor
Datum računa:	21.04.2016
Datum odp. blaga/opr. storitve:	19.04.2016
Datum zapadlosti računa:	**21.04.2016**
Kupčevo naročilo:	1705-2016-511
Identifikacijska številka kupca:	HR22910368449

Z.Š.	Naziv blaga/storitve	Količina	EM	Cena	Pop.%	Cena s pop.	DDV%	Vrednost
1.	Prikljucni kabel - 6m, ID: 558 714-06.	1,00	kos	93,00	30	65,10		65,10
2.	Pakiranje, zavarovanje, poštnina.	1,00	kos	45,00		45,00		45,00

Plačano po predračunu!

Znesek	Popust	Znesek s popustom	Znesek davka	Skupni znesek računa	Znesek vplačila	Za plačilo
138,00	27,90	110,10		110,10 EUR	110,10	0,00

DDV ni obračunan v skladu s 1. točko 46. člena ZDDV-1.

Plačilo izvršite do datuma zapadlosti na naš račun:
TRR: 2900-0005-5841-011
IBAN: SI56 290000055841011
SWIFT: BACXSI22
Pri plačilu se sklicujte na: 00 221163
Reklamacije sprejemamo v roku 8 dni po prejemu računa.

Žig in podpis

NAVO d.o.o.
Industrijska merilna elektron...
Sokolska ul. 46, 2000 Mari...

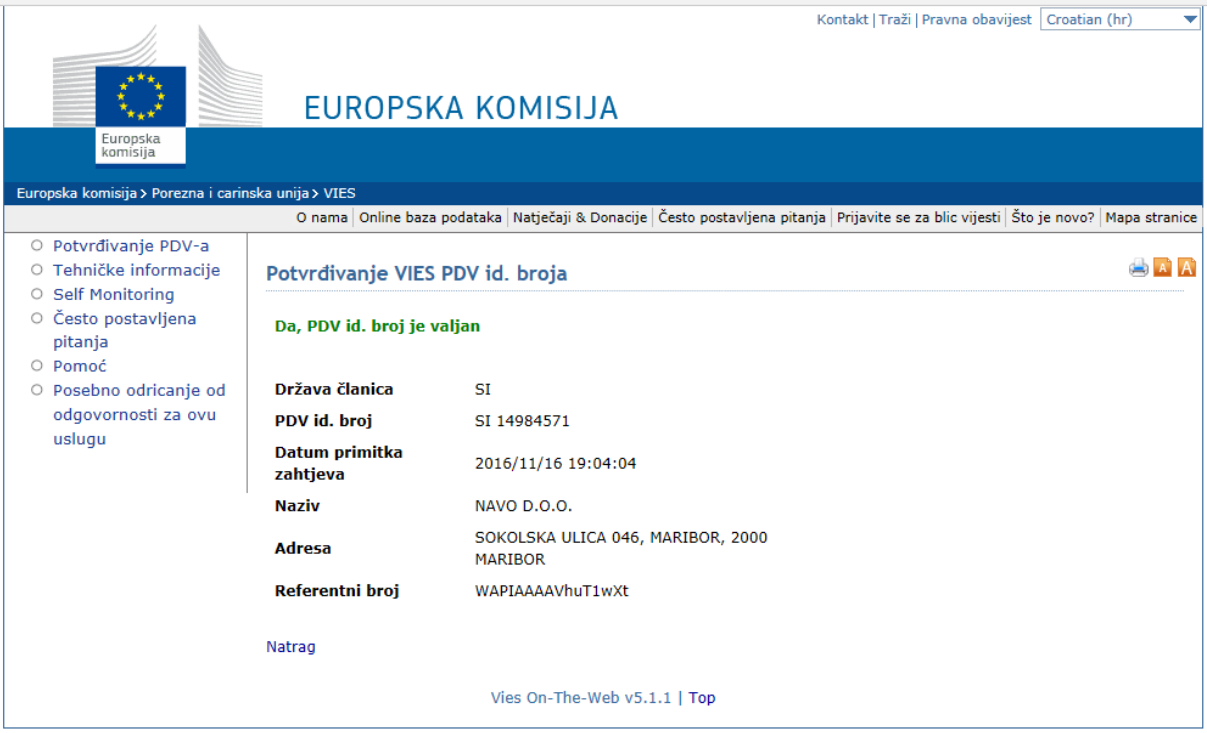
Za odpadno električno in elektronsko opremo je zagotovljeno predpisano ravnanje v skladu z Uredbo o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo (Ur.l. RS, št. 107/06 z vsemi spremembami in dopolnitvami). Zbiranje in predelavo vršijo pogodbeni partnerji družbe Interseroh.

Družba NAVO d.o.o. je vpisana v sodni register pri Okrožnem sodišču Maribor pod štev. reg. vl. 2009/1625.
Matična številka: 3472892. Identifikacijska številka za DDV: SI14984571. Ustanovitveni kapital znaša 7.500,00 EUR.
Družba je davčni zavezanec skladno s 1. odst. 76. člena Zakona o DDV.
Pogoji poslovanja so določeni s "Splošnimi pogoji"!

Slika 15: Ulazni račun za stjecanje dobara iz EU

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Slika 15 prikazuje ulazni račun primljen od dobavljača iz Slovenije. Transakcija se obavlja između dva porezna obveznika unutar Europske unije. Na računu je vidljivo da je dobavljač razmijenio porezni broj sa Fakultetom kako bi na njega mogao prenijeti poreznu obvezu.

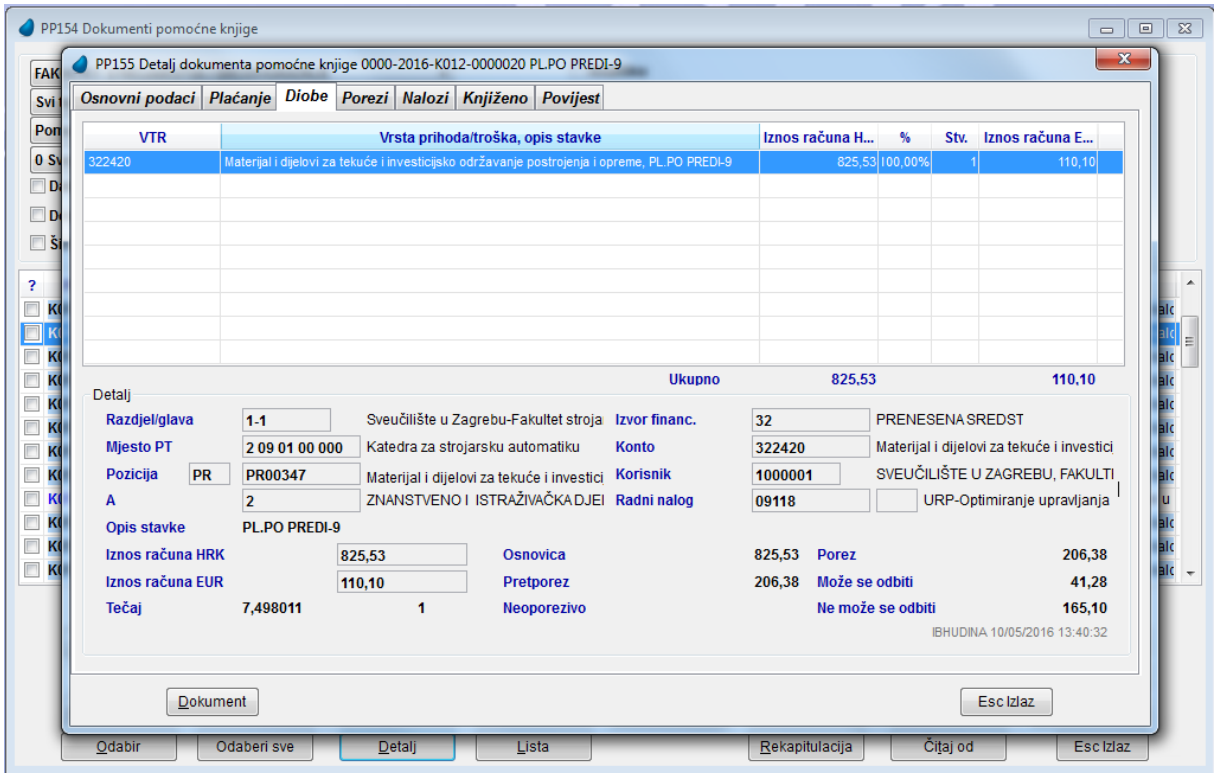

Slika 16: Europska komisija – provjera u VIES bazi

Izvor: http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/vieshome.do?locale=hr (pristupljeno 16.11.2016.)

Prije knjiženja ulaznog računa u financijskom knjigovodstvu provjerava se valjanost poreznog broja dobavljača u VIES bazi Europske komisije. U slučaju neispravnog VAT broja obrazac PDV-S nije moguće poslati. Obrazac PDV-S u kojem se evidentiraju primljena dobra i usluge iz Europske unije šalje se elektronskim putem pomoću web aplikacije Poreznoj upravi, u slučaju neispravnog VAT broja aplikacija ukazuje na grešku. Slika 16 prikazuje da je porezni broj dobavljača iz Slovenije valjan i može se evidentirati stjecanje. Na isti način slovenski dobavljač je trebao provjeriti ispravnost poreznog broja Fakulteta strojarstva i brodogradnje u VIES bazi kako bi bio siguran da može prenijeti poreznu obvezu. U slučaju da slovenski porezni obveznik nije dobio valjani porezni broj od Fakulteta zaračunao bi slovenski PDV po propisanoj stopi prema slovenskom Zakonu o porezu na dodanu vrijednost, a po primitku računa Fakultet strojarstva i brodogradnje bio bi u obvezi na bruto iznos računa zaračunati hrvatski PDV po stopi od 25% . Stoga je od iznimne važnosti u transakcijama između

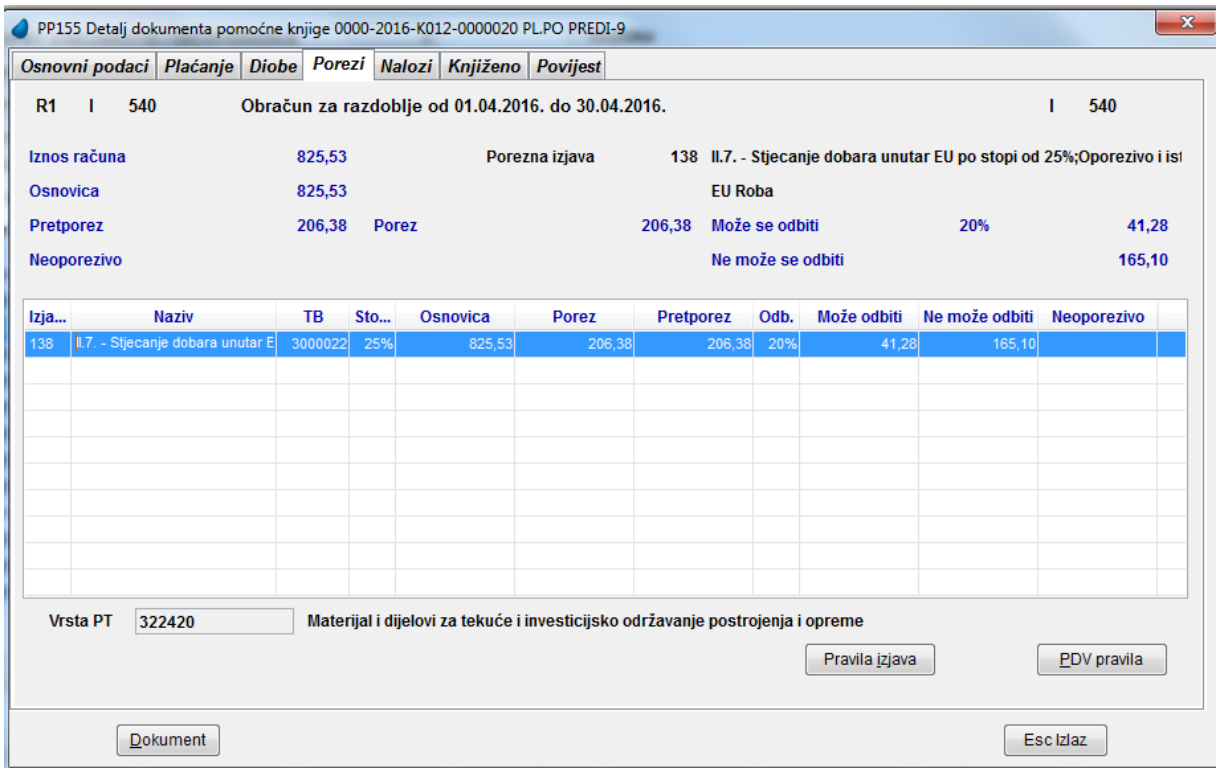
poreznih obveznika unutar Europske unije razmijeniti VAT brojeve kako bi se porezna obveza mogla prenijeti na primatelja i kako bi se izbjeglo dvostruko oporezivanje.

Slika 17: Evidentiranje rashoda za stjecanje dobara iz EU- prijenos porezne obveze

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

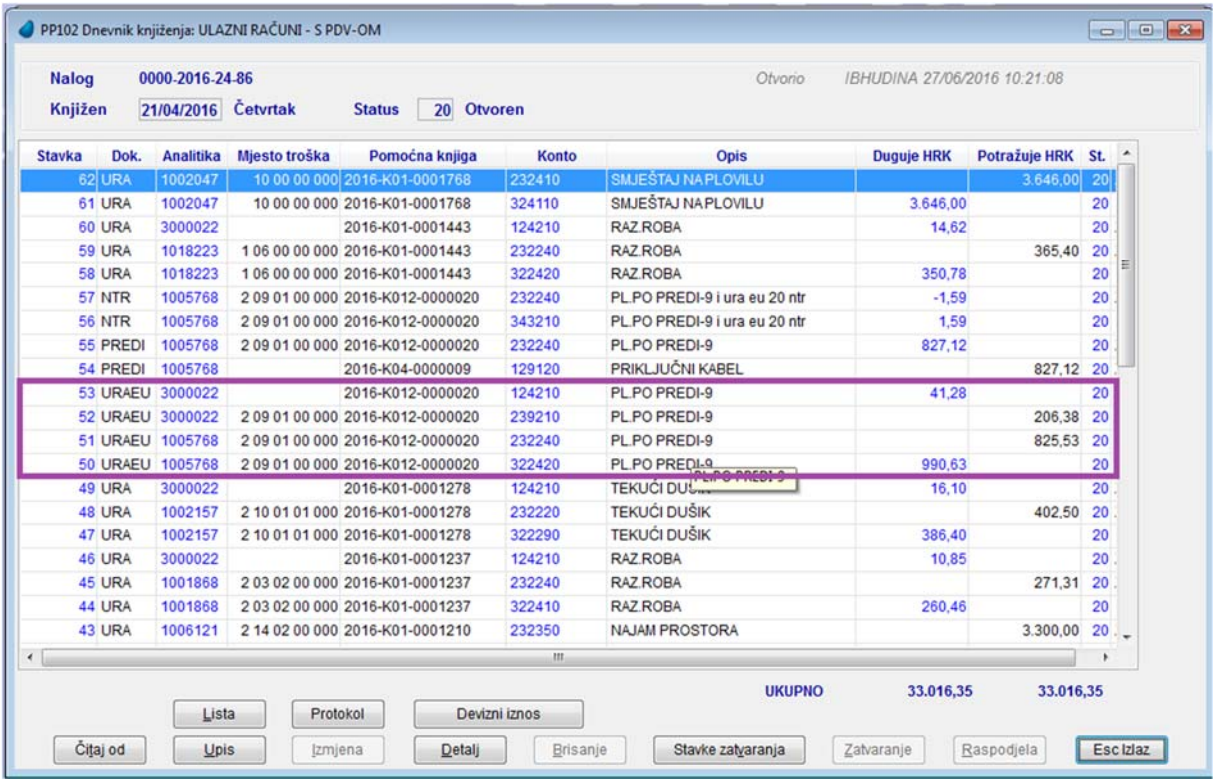
Dioba ulaznog računa pokazuje evidenciju rashoda na konto potrošnog materijala za održavanje opreme 322420 koji se odnosi na znanstveno istraživačku djelatnost 02, a izvor financiranja su prenesena sredstva iz prošlih godina, vidljivo je također da se dio poreza ne može odbiti te će uvećavati trošak koji tereti radni nalog. (Slika 17)

Slika 18: Kartica poreza za stjecanje dobara iz EU- prijenos porezne obveze

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

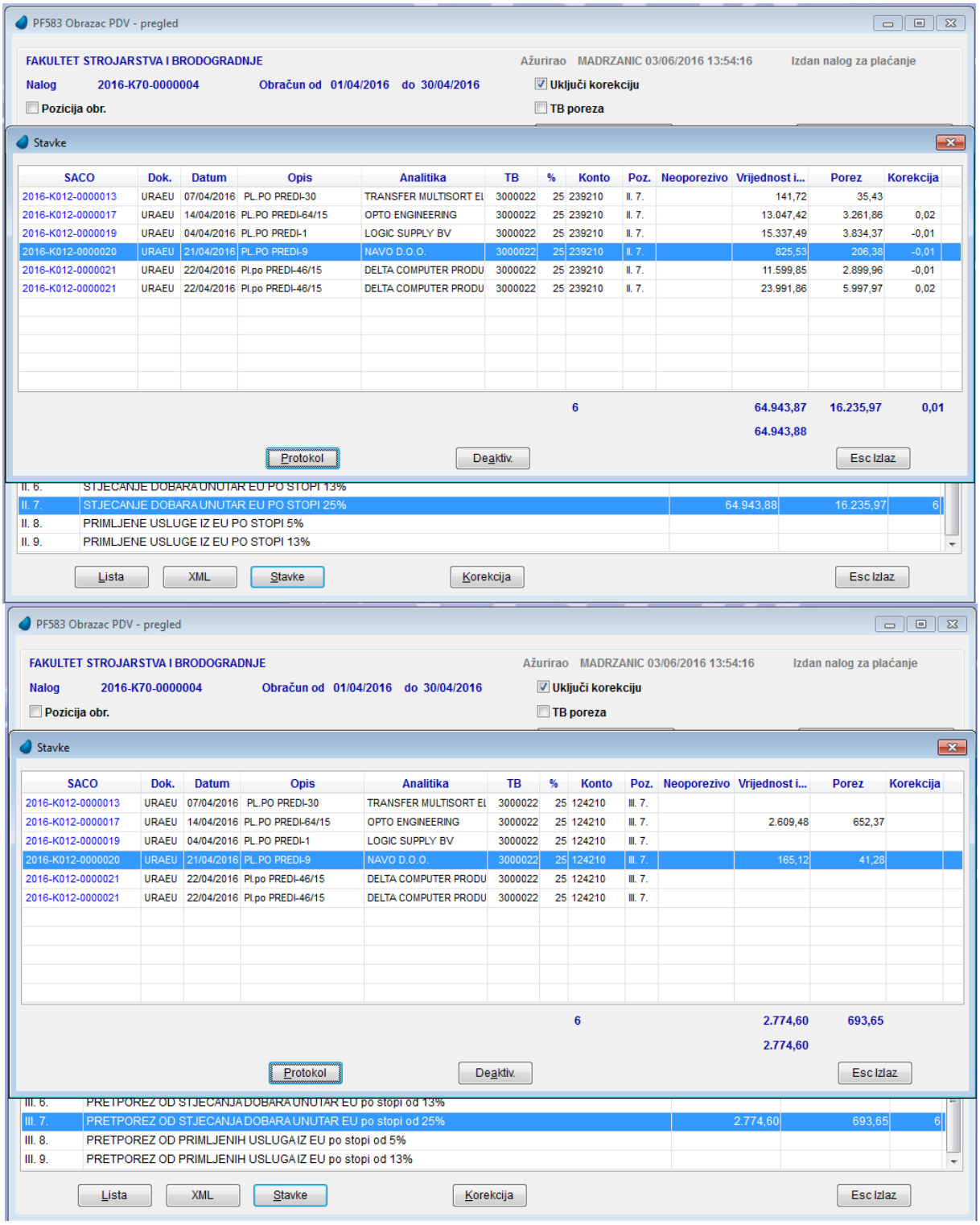
S obzirom da je riječ o stjecanju dobara iz EU za navedeni račun se odabire porezna izjava 138 kojom se istodobno evidentira obveza na poziciji II.7. i odbitak pretporeza na poziciji III. 7. u PDV obrascu. Na osnovicu od 825,53 kn obračunava se porez po stopi od 25% koji iznosi 206,38 kn, od čega se može priznati 20% pretporeza što iznosi 41,28 kn. Ovaj ulazni račun obuhvaćen je obračunom PDV-a za mjesec travanj 2016. (Slika 18)

Slika 19: Dnevnik knjiženja ulaznog računa za stjecanje dobara iz EU

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

U slučaju knjiženja ulaznog računa kojim se evidentira stjecanje iz Europske unije koristi se vrsta dokumenta URAEU koja je vezana sa poreznom izjavom kojom se istovremeno obračunava obveza poreza i odbitak pretporeza. Ulazni račun EU broj 20 evidentiran je u dnevniku knjiženja br. 24/86. Osnovica računa koja predstavlja obvezu prema dobavljaču knjižena je na kontu 232240, obračunati porez na dodanu vrijednost na osnovicu je evidentiran na kontu 239210, dok je 20% priznatog pretporeza evidentirano na kontu 124210, trošak evidentiran na kontu 322420 čine osnovica i 80% nepriznatog poreza. (Slika 19)

Slika 20: Pregled PDV pozicije za stjecanje dobara iz EU- prijenos porezne obveze

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Po ulaznom računu za stjecanje dobara iz EU potrebno je obračunati porez na dodanu vrijednost po stopi od 25%. Obveza PDV-a se u PDV obrascu evidentira na poziciji II.7. stjecanje dobara iz EU po stopi od 25%, dok se istodobno priznaje pretporez na poziciji III.7.

pretporez od stjecanja dobara unutar EU po stopi od 25%. S obzirom da Fakultet može priznati samo 20% pretporeza ostatak iznosa prilikom saldiranja PDV-a potrebno je platiti u korist državnog proračuna. Kada bi Fakultet mogao priznati pretporez u cijelosti ovo bi bile samo obračunske kategorije bez novčanog tijeka. (Slika 20)

POREZNA UPRAVA PODRUČNI URED	
ISPOSTAVA	

OBRAZAC PDV-S

PDV identifikacijski broj	HR	22910368449
Porezni obveznik (naziv/ime i prezime)	FAKULTET STROJARSTVA I BRODOGRADNJE	
Adresa (mjesto, ulica i broj)	Zagreb Ivana Lučića 5	
PDV identifikacijski broj poreznog zastupnika	HR	22910368449

Prijava za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica Europske unije

Za mjesec 04. **godina** 2016.

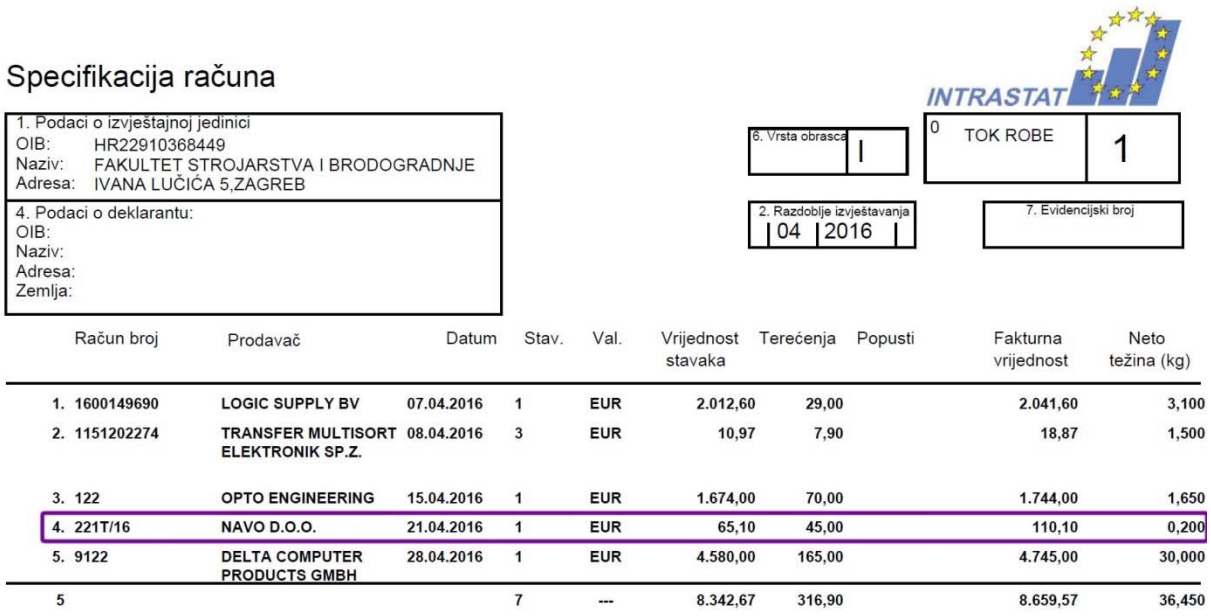
Red. br.	Kod države isporučitelja	PDV identifikacijski broj isporučitelja (bez koda države)	Vrijednost stečenih dobara (u kunama i lipama)	Vrijednost primljenih usluga (u kunama i lipama)
1	DE	129406670		33.728,16
2	DE	135110550	35.591,71	
3	IT	01161970320		31.583,15
4	IT	02011230204	13.047,42	
5	NL	823136978B01	15.337,49	
6	PL	7290108984	141,72	
7	SI	14984571	825,53	
8	SI	33038589		5.677,45
Ukupna vrijednost			64.943,87	70.988,76

Slika 21: Obrazac PDV-S za mjesec travanj 2016.

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Osim evidentiranja na pozicijama PDV obrasca za stjecanje dobara i usluga iz EU izrađuje se dodatni obrazac PDV-S. U PDV-S obrascu iskazuju se sve stavke koje se nalaze na pozicijama II.5., II.6. i II.7. PDV obrasca za robu, te pozicije II.8., II.9. i II.10. za primljene usluge iz EU. Kako bi se PDV-S obrazac mogao elektronskim putem pomoću aplikacije e-porezna poslati ključno je da porezni brojevi budu ispravni što se prije knjiženja provjerava u VIES bazi. Obrazac PDV –S dostavlja se Poreznoj upravi elektronskim putem preko aplikacije e-porezna do 20. – og u mjesecu za prethodni mjesec. (Slika 21)

Fakultet strojarstva i brodogradnje ima i obvezu izvještavanja o podacima robne razmjene unutar Europske unije za Tok 1 – Primitak. Na temelju zaprimljenih podataka Porezne uprave o vrijednostima stjecanja unutar Europske unije Fakultet je prešao vrijednost praga uključivanja za primitke za 2016. koja iznosi 1.800.000,00 kuna. Iz tog razloga Fakultet je u skladu s odredbama europskog zakonodavstva za statistiku robne razmjene između zemalja članica Europske unije postao obveznik izvještavanja za Instrastat.

Specifikacija računa

INTRASTAT

1. Podaci o izvještajnoj jedinici
OIB: HR22910368449
Naziv: FAKULTET STROJARSTVA I BRODOGRADNJE
Adresa: IVANA LUČIĆA 5,ZAGREB

4. Podaci o deklarantu:
OIB:
Naziv:
Adresa:
Zemlja:

6. Vrsta obrasca: I

0 TOK ROBE 1

2. Razdoblje izvještavanja: 04 2016

7. Evidencijski broj

	Račun broj	Prodavač	Datum	Stav.	Val.	Vrijednost stavaka	Terećenja	Popusti	Fakturna vrijednost	Neto težina (kg)
1.	1600149690	LOGIC SUPPLY BV	07.04.2016	1	EUR	2.012,60	29,00		2.041,60	3,100
2.	1151202274	TRANSFER MULTISORT ELEKTRONIK SP.Z.	08.04.2016	3	EUR	10,97	7,90		18,87	1,500
3.	122	OPTO ENGINEERING	15.04.2016	1	EUR	1.674,00	70,00		1.744,00	1,650
4.	221T/16	NAVO D.O.O.	21.04.2016	1	EUR	65,10	45,00		110,10	0,200
5.	9122	DELTA COMPUTER PRODUCTS GMBH	28.04.2016	1	EUR	4.580,00	165,00		4.745,00	30,000
5				7	---	8.342,67	316,90		8.659,57	36,450

Slika 22: Obrazac Tok 1 – Primitak za mjesec travanj 2016.

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Stečena dobra iz Europske unije prijavljena u obrascu PDV-S za mjesec travanj moraju odgovarati prijavljenim stečenim dobrima u obrascu Tok 1 – Primitak. Kao što je vidljivo na prethodnoj slici 21, na stavci broj 7 evidentirano je stjecanje od slovenskog dobavljača Navo, iznos osnovice 825,53 kuna dok je ista nabavka evidentirana u obrascu Tok 1-Primitak za mjesec travanj na stavci broj 4 u valuti vrijednosti osnovice računa 110,10 EUR-a. (Slika 22)

Obrazac Tok 1 –Primitak dostavlja se Carinskoj upravi do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

4.4. Evidentiranje izlaznih računa

Obveza izdavanja računa propisana je odredbom članka 54. Općeg poreznog zakona (Narodne novine, br. 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, 26/15 i 44/16)) prema kojoj su svi porezni obveznici dužni izdavati račune te voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema propisima kojima se uređuje pojedina vrsta poreza kao i Zakonom o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine br. 73/13, 99/19, 148/13, 153/13 i 143/14) te drugim propisima.

4.4.1. Izlazni račun za oslobođenu djelatnost

Fakultet strojarstva i brodogradnje kao porezni obveznik dužan je ispostavljati račune za oporezive i neoporezive usluge koje obavlja. U slučaju obavljanja oslobođenih isporuka dobara ili usluga u računu se moraju navesti odredbe Zakona, odnosno u određenim slučajevima odredbe Direktive Vijeća 2006/112/EZ-a kojima je to oslobođenje propisano ili se može navesti napomena koja upućuje na oslobođenje. Obzirom da se radi o oslobođenim isporukama u računu se iskazuje samo zbrojni iznos naknade.

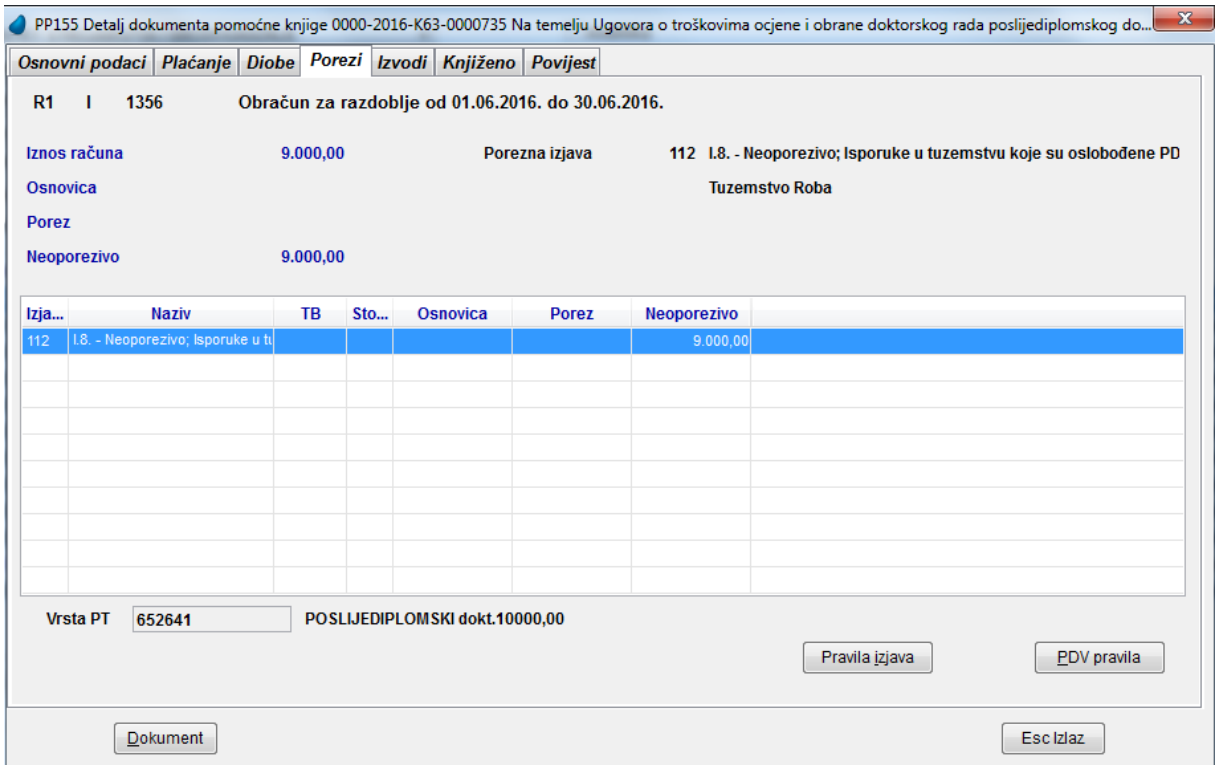
Tablica 4: Pregled knjiženja izlaznog računa za oslobođene isporuke

Knjigovodstveni dokument	Duguje	Potražuje	Iznos
Izlazni račun br .735	165260	965260	9.000,00
Izvadak žiro računa br.154	111210	165260	9.000,00
Izvadak žiro računa br.154	965260	652640	9.000,00

Izvor: Prilagodba autora prema knjigovodstvenim podacima FSB-a

Fakultet strojarstva i brodogradnje ispostavlja račun za neoporezivu isporuku na temelju Ugovora o troškovima ocjene i obrane doktorskog rada poslijediplomskog doktorskog studija. S obzirom da je za računovodstvo proračuna specifično modificirano načelo koje nalaže da se prihodi priznaju u izvještajnom razdoblju u kojem su postali raspoloživi prilikom izdavanja računa evidentira se potraživanje na kontu 165260 - Ostali nespomenuti prihodi, a protustavka je 965260 - Ostali nespomenuti prihodi . Prihod se u razredu 6 evidentira prema gotovinskom načelu, u trenutku naplate, odnosno knjiženjem izvoda žiro računa. Knjiženjem

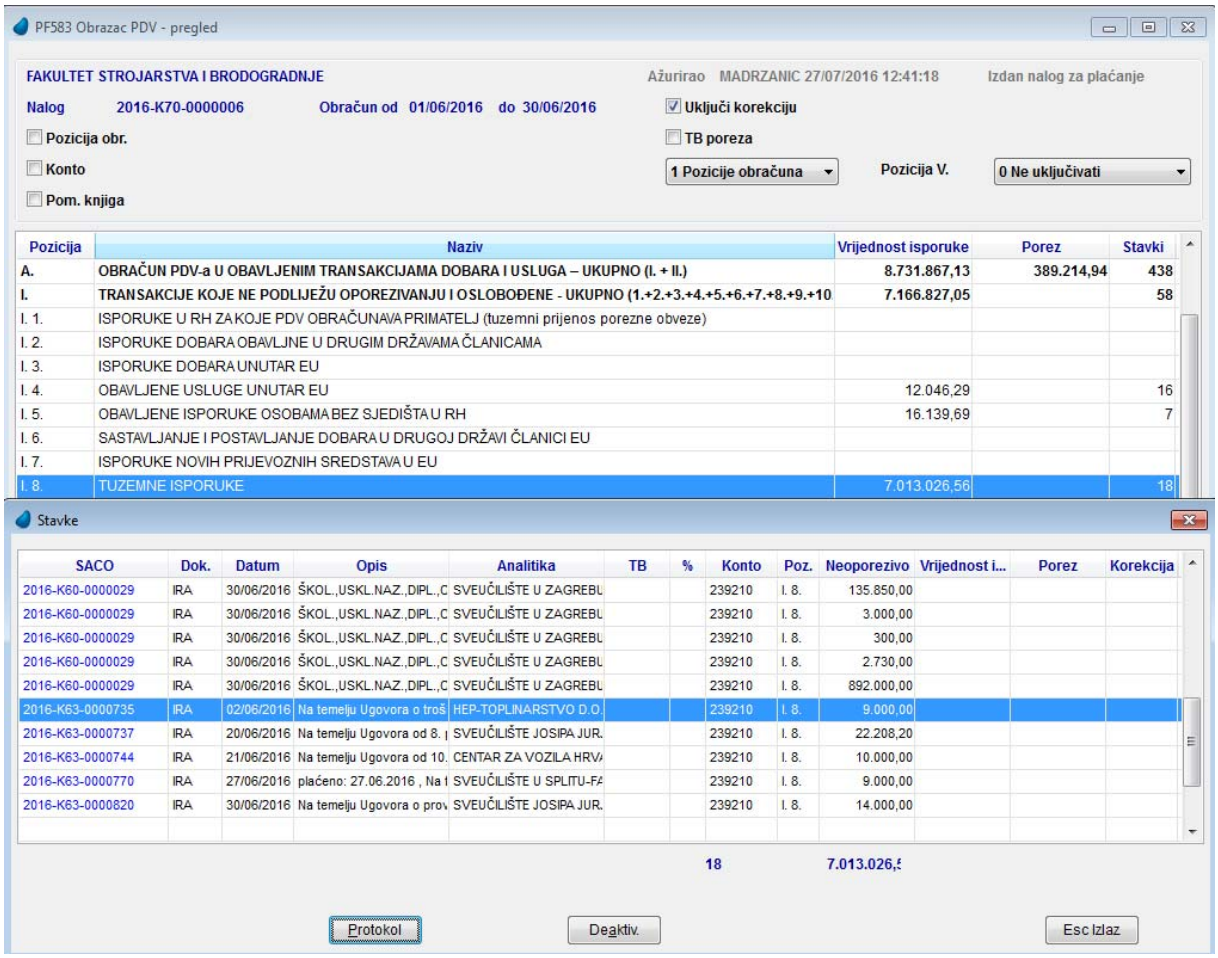
izvoda temeljem prometa uplata zatvara se potraživanje od kupca, a obračunati prihod na kontu 965260 se zatvara i prenosi u razred 6 na konto 652640 – sufinanciranje cijene usluge, participacije. Shema knjiženja je prikazana u tablici broj 4.

Slika 23: Pregled kartice poreza izlaznog računa za oslobođenu djelatnost

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Slika kartice poreza pokazuje da je riječ o neoporezivoj isporuci u tuzemstvu koja je oslobođena poreza na dodanu vrijednost a definirana je poreznom izjavom broj 112. Izlazni račun broj 735 obuhvaćen je obračunom PDV-a za mjesec lipanj te se u PDV obrascu nalazi pod rimskim brojem I - transakcije koje ne podliježu oporezivanju i oslobođene transakcije na poziciji I.8. tuzemne isporuke. (Slika 23)

Slika 24: Pregled PDV pozicije za oslobođenu djelatnost

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

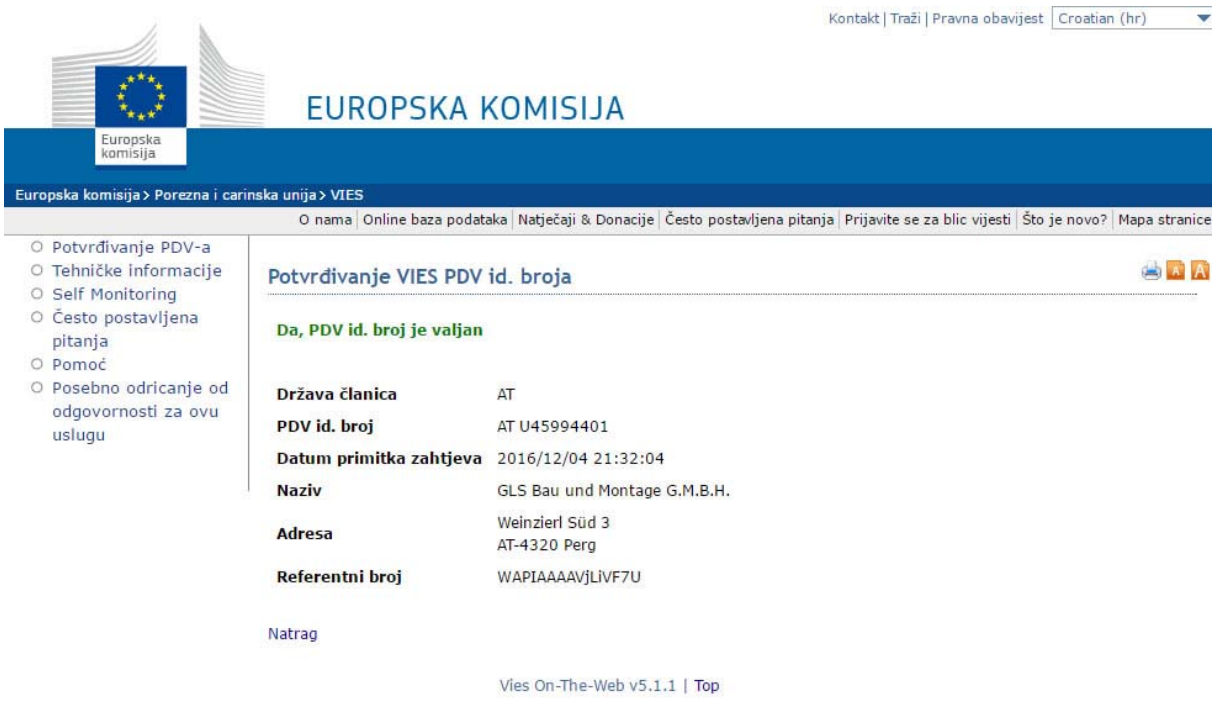
Izlazni račun broj 735 u PDV obrascu se evidentira na poziciji rimskog broja I. oslobođenja na broju 8 koji se odnosi na oslobođene tuzemne usluge, u ovom slučaju riječ je o školarini za poslijediplomski studij čije je oslobođenje propisano u članku 39. i. Zakona o Porezu na dodanu vrijednost. (Slika 24)

4.4.2. Izlazni račun za oporezivu djelatnost

Fakultet strojarstva i brodogradnje ostvaruje prihode na tržištu izradom studija, projekata i analiza, najmom prostora, izdavačkom djelatnošću, organizacijom seminara i konferencija i dr.

Navedene djelatnosti oporezive su porezom na dodanu vrijednost i Fakultet je obvezan na izlaznom računu iskazati PDV. U narednom primjeru biti će objašnjena jedna takva transakcija.

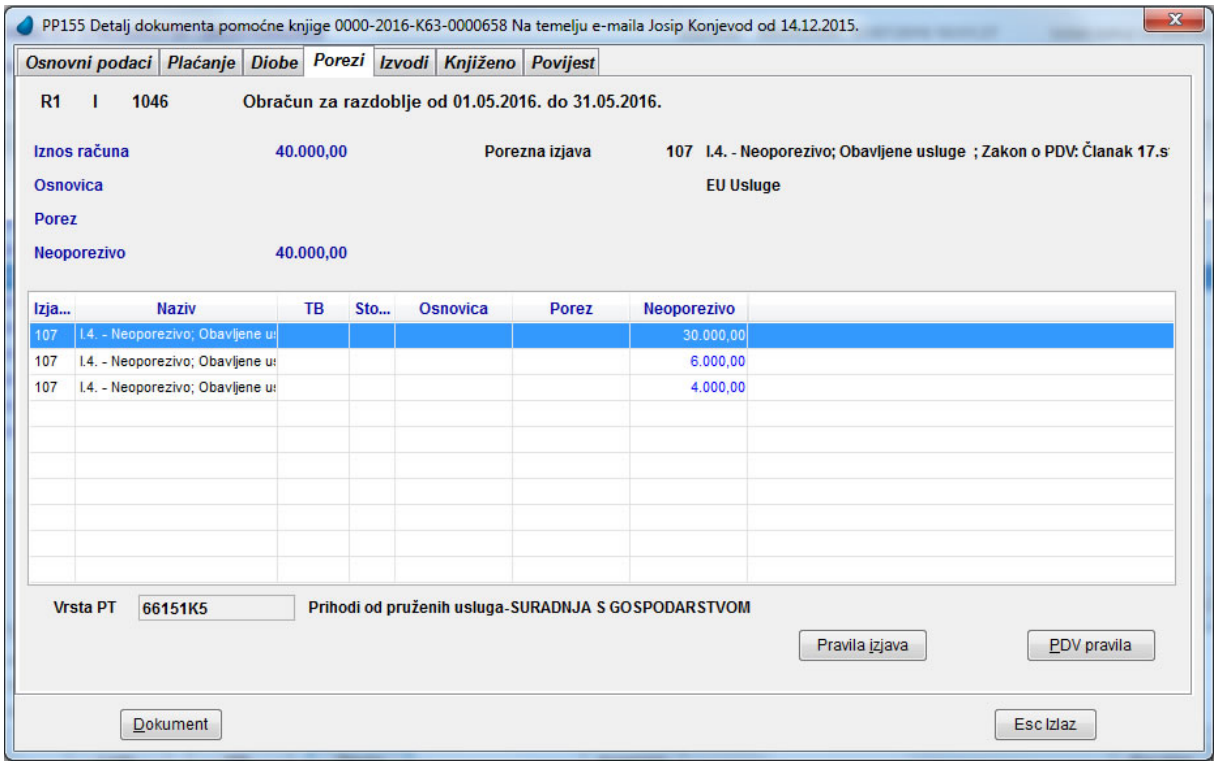
Fakultet ispostavlja račun za obavljenu uslugu izrade strukturne analize partneru iz Austrije u iznosu od 40.000,00 kn. Riječ je o transakciji između dva porezna obveznika unutar Europske unije, a usluga se oporezuje prema mjestu primatelja usluge. Stoga Fakultet neće zaračunati 25% hrvatskog PDV-a već će zatražiti VAT broj kupca kako bi na njega mogao prenijeti poreznu obvezu.

Slika 25: Provjera VAT broja u VIES bazi

Izvor: http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/vieshome.do?locale=hr (pristupljeno 04.12.2016.)

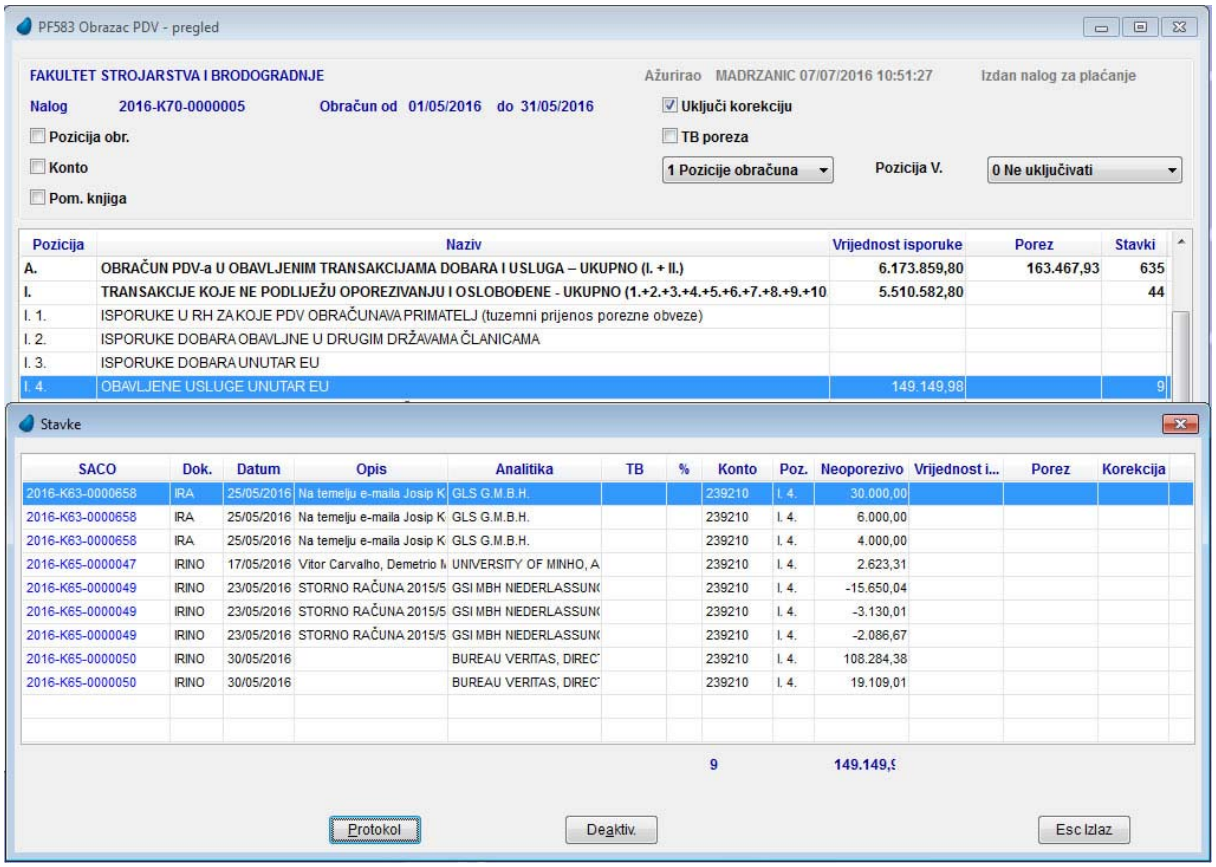
Nakon što je u VIES bazi Europske komisije provjerena ispravnost poreznog broja austrijskog kupca odabire se porezna izjava kojom se evidentira prijenos porezne obveze. Kada VAT broj ne bi bio ispravan Fakultet bi morao zaračunati hrvatski PDV i u PDV obrascu transakciju evidentirati na poziciji II.3. isporuke dobara u RH po stopi od 25%. (Slika 25)

Slika 26: Kartica poreza izlaznog računa za oporezivu djelatnost

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Na kartici poreza vidljivo je da se ova transakcija ne oporezuje hrvatskim porezom na dodanu vrijednost već se evidentira u oslobođenjima na poziciji I.4. obavljene usluge unutar EU. Ukupan iznos od 40.000,00 kn prikazan je kroz tri stavke iz razloga što se 30.000,00 kn po uplati na žiro račun Fakulteta evidentira u korist radnog naloga suradnje s privredom, dio se odvaja katedri za unapređenje nastave, a dio za podmirenje fiksnih troškova. (Slika 26)

Slika 27: Pozicija PDV obrasca izlaznog računa- prijenos porezne obveze

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Slika 27 prikazuje pregled pozicije PDV obrasca. Ova oporeziva usluga evidentira se na rimskom broju I. oslobođenja iz razloga jer Zakon o porezu na dodanu vrijednost člankom 17.1. propisuje da se mjestom obavljanja usluge poreznom obvezniku smatra mjesto sjedišta tog poreznog obveznika, što je u ovom slučaju Austrija. Iz tog razloga Fakultet evidentira uslugu na poziciji oslobođenja I.4. obavljene usluge unutar EU i prenosi poreznu obvezu na austrijskog kupca koji će po primitku računa obračunati austrijski porez.

OBRAZAC ZP

POREZNA UPRAVA PODRUČNI URED	
ISPOSTAVA	

PDV identifikacijski broj	HR	22910368449
Porezni obveznik (naziv/ime i prezime)	FAKULTET STROJARSTVA I BRODOGRADNJE	
Adresa (mjesto, ulica i broj)	Zagreb Ivana Lučića 5	
PDV identifikacijski broj poreznog zastupnika	HR	22910368449

ZBIRNA PRIJAVA

Zbirna prijava za isporuku dobara i usluga u druge države članice Europske unije

Za mjesec 05. **godina** 2016.

Red. br.	Kod države	PDV identifikacijski broj primatelja (bez koda države)	Vrijednost isporuke dobara (u kunama i lipama)	Vrijednost isporuke dobara u postupcima 42 i 63 (u kunama i lipama)	Vrijednost isporuke dobara u okviru trostranog posla (u kunama i lipama)	Vrijednost obavljenih usluga (u kunama i lipama)
1	AT	U45994401				40.000,00
2	DE	813013727				-20.866,72
3	FR	68775690621				127.393,39
4	PT	502011378				2.623,31
Ukupna vrijednost						149.149,98

Slika 28: Obrazac Zbirne prijave za mjesec svibanj 2016.

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Za usluge koje Fakultet obavlja poreznim obveznicima unutar EU dužan je sukladno Zakonu Poreznoj upravi do 20. – og u mjesecu za prethodni mjesec dostavit obrazac ZP. Ključno je da je VAT broj ispravan kako bi se obrazac mogao poslati, u suprotnom aplikacija Porezne uprave ukazuje na grešku. U zajedničkoj EU bazi sučeljava se podatak koji je Fakultet strojarstva i brodogradnje prijavio u Zbirnoj prijavi i mora odgovarati podatku koji austrijski porezni obveznik prijavljuje u obrascu PDV-S za stjecanje iz Europske unije, temeljem VAT brojeva poreznih obveznika. (Slika 28)

4.5. Obveza izvještavanja i porezne evidencije

Porezni obveznik dužan je u svome knjigovodstvu osigurati sve potrebne podatke i voditi propisane evidencije koje na zahtjev Porezne uprave ili drugog nadzornog tijela mora dati na uvid.

Porezni obveznik mora u svome knjigovodstvu osigurati sve podatke potrebne za utvrđivanje i plaćanje PDV-a, a naročito[20]:

- o ukupnom iznosu naknade za isporuke dobara i usluga s PDV-om, iznosu naknade za isporuke dobara i obavljene usluge koje ne podliježu oporezivanju, iznosu naknade za isporuke dobara i usluge koje su oslobođene PDV-a, iznosu naknade za isporuke dobara i usluga koje se oporezuju po propisanim stopama PDV-a,
- o obračunanom PDV-u po izdanim računima za isporučena dobra i obavljene usluge, razvrstanom po propisanim stopama PDV-a,
- o ukupnom iznosu naknada za primljena dobra i usluge bez PDV-a, o ukupnom iznosu naknada s PDV-om te iznosu naknada za primljena dobra razvrstanim po stopama PDV-a,
- o obračunanom PDV-u po računima za primljena dobra i korištene usluge (pretporezu) razvrstanom po stopama PDV-a,
- o obvezi PDV-a za uplatu i uplati PDV-a,
- o potraživanju za povrat pretporeza i njegovoj uplati.
- radi osiguravanja podataka o izdanim i primljenim računima i PDV-u sadržanom u tim računima, porezni obveznik mora voditi posebne evidencije – Knjigu izdanih (izlaznih) računa (Obrazac I-RA) i Knjigu primljenih (ulaznih) računa (Obrazac U-RA).
- radi osiguravanja podataka o stjecanjima dobara iz drugih država članica, primljenim i obavljenim uslugama u druge države članice kao i u treće zemlje te o PDV-u plaćenom pri uvozu, porezni obveznik-uvoznik mora voditi posebnu evidenciju.

Fakultet strojarstva i brodogradnje mjesečni je obveznik dostave obrazaca poreza na dodanu vrijednost. Propisani obrasci dostavljaju se Poreznoj upravi elektronskim putem pomoću web

[20] Narodne Novine, (2013): Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 73.

aplikacije e - porezna do 20. – og u mjesecu za prethodni mjesec. Fakultet Poreznoj upravi dostavlja slijedeće obrasce:

- PDV
- PDV – S
- ZP

Za stjecanje dobara iz Europske unije za potrebe statistike prema podacima Porezne uprave Fakultet strojarstva i brodogradnje je temeljem prijeđenog praga od 1.800.000,00 kuna od 01.01.2016. godine postao obveznik dostave podataka o stečenim dobrima iz Europske unije na obrascu Tok 1- Primitak do 15.-og u mjesecu za prethodni mjesec, obrazac se dostavlja Carinskoj upravi.

Fakultet ima obvezu uplatu poreza na dodanu vrijednost u korist Državnog proračuna do kraja mjeseca koji slijedi mjesecu za koji se izvještaj podnosi.

4.6. Utvrđivanje pro rate, usklađenje podjele pretporeza i ispravak pretporeza

U slučaju obavljanja oporezivih i oslobođenih isporuka pravo na odbitak pretporeza utvrđuje se prema čl. 62.st.2. Zakon o porezu na dodanu vrijednosti i čl. 138. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost na temelju pro rate. Postotak podjele pretporeza računa se prema slijedećoj formuli[21]:

$$\%\ \text{podjele} = \frac{\text{Vrijednost godišnjih isporuka (bez PDV-a) za koje je dopušten odbitak pretporeza}}{\text{Ukupna vrijednost godišnjih isporuka (bez PDV-a) za koje je dopušten odbitak pretporeza i za koje nije dopušten odbitak pretporeza}} * 100$$

Godišnji postotak za podjelu pretporeza u tekućoj godini izračunava se prema vrijednosti isporuka iz prethodne godine. Izračunati postotak za podjelu pretporeza koji je utvrđen prema podacima iz prethodne godine predstavlja samo privremeno pravo na odbitak pretporeza kojeg je porezni obveznik dužan uskladiti u posljednjem razdoblju oporezivanja kalendarske

[21] Markota, Lj. (2015): Posebnosti sastavljanja obrasca PDV za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine –prosinac 2015. za dobitaše i dohodaše, RRIF, 15, str. 148.

godine, odnosno u obračunu za mjesec prosinac, na temelju ostvarenih oporezivih i ukupnih isporuka u godini.

Prema formuli, a na temelju isporuka u 2015. godini izračunava se stopa podjele koja iznosi 0,191207, uvijek se zaokružuje na veći broj i iznosi 20% i prema toj pro rati priznaje se pretporez u 2016. godinu.

$$\% \text{ podjele} = \frac{15.699.150,13}{82.105.532,41} * 100 = 20\%$$

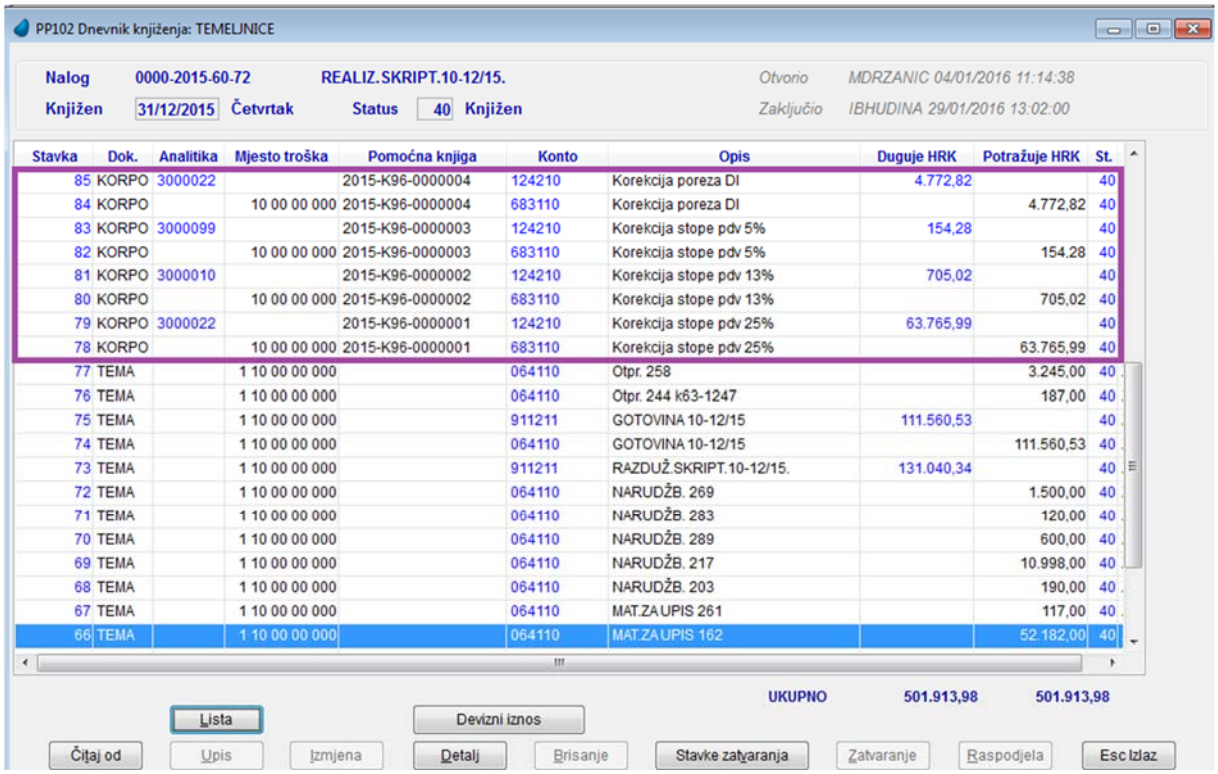
Slijedeći korak je izračunati razliku između korištene stope u 2015. godini od 17% koja je izračunata na temelju ostvarenih isporuka u 2014. godini i dobivene stope prema ostvarenim isporukama za 2015. godinu koja iznosi 20%. Razlika se računa za one ulazne račune na koje se primjenjivala stopa podjele u 2015. godini.

Tablica 5: Izračun razlike stope priznavanja pretporeza za 2015.

Osnovica	Stopa PDV-a	Iznos PDV-a	20% priznato	17% priznato	Razlika za priznavanje
7.641.426,01	25%	1.910.356,50	382.071,30	318.305,31	63.765,99
180.777,06	13%	23.501,02	4.700,20	3.995,18	705,02
67.762,61	5%	3.388,13	677,63	523,35	154,28

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Prema podacima koji se odnose na račune za koje je korišten odbitak pretporeza izračunata je razlika pretporeza prema stopama od 25% , 13% i 5% koje je potrebno evidentirati kroz PDV obrazac za mjesec prosinac 2015.

Slika 29: Dnevnik knjiženja- korekcija pretporeza za 2015.

Izvor: Knjigovodstveni podaci FSB-a

Slika 29 prikazuje dnevnik knjiženja br. 72 od 31.12. 2015. gdje je evidentirano usklađenje koje je nastalo kao razlika korištenog pretporeza u 2015. godini od 17%, izračunatog na temelju PDV-K za 2014. godinu na temelju pro rate i stvarano ostvarenih isporuka u 2015. godini čime je izračunata stopa od 20%. S obzirom da je izračunati postotak veći, Fakultet na temelju usklađenja u obrascu PDV-a za mjesec prosinac priznaje razliku pretporeza prema stopama 5%, 13% i 25% što ukupno iznosi 64.625,29 kn. Povećanje se evidentira na kontu pretporeza 124210 i kontu ostalih prihoda 683110. U slučaju smanjenja evidentira se trošak i umanjuje na kontu pretporeza za svaku stopu zasebno.

Osim navedenog usklađenja pretporeza potrebno je napraviti i ispravak pretporeza za gospodarska dobra u roku od 5 godina, a za nekretnine u roku od 10 godina u slučaju promjene uvjeta koji su u godini nabave bili mjerodavni za odbitak pretporeza. Fakultet je evidentirao ispravak pretporeza u iznosu 4.772,82 kn na kontu pretporeza 124210 i kontu ostalih prihoda 683110. Ispravak pretporeza se ne provodi ako pretporez koji bi trebalo ispraviti po svakom gospodarskom dobru ne premašuje 1.000,00 kn.

5. ZAKLJUČAK

U ovom završnom radu obrađena je tema Specifičnosti poreza na dodanu vrijednost u sustavu proračuna. Proračunsko računovodstvo i financijsko izvještavanje u sustavu proračuna stavlja se u funkciju informacijske osnovice za upravljanje proračunskim procesima i preuzimanje odgovornosti javnog menadžmenta za javnu potrošnju, ali i za transparentno i cjelovito izvještavanje domaće i međunarodne javnosti o proračunskoj potrošnji.

Proračunsko računovodstvo vrlo je specifično iz mnogo razloga, svakako je važno istaknuti primjenu modificiranog načela čija su najznačajnija obilježja priznavanje rashoda u trenutku nastanka, a priznavanje prihoda po gotovinskom načelu, ne iskazivanje rashoda amortizacije nefinancijske dugotrajne imovine, za donacije nefinancijske imovine priznavanje prihoda i rashoda kao i mnoge druge značajke. Proračunski korisnici koji uz oslobođene isporuke obavljaju i oporezive imaju obvezu podjele pretporeza po onim ulaznim računima za nabave roba i usluga koje će se istovremeno koristiti za oslobođenu i oporezivu djelatnost.
Postotak podjele se utvrđuje na godišnjoj razini na temelju transakcija iz prethodne godine – privremeni odbitak, a potrebno je napraviti usklađenje sa stvarnim podacima za kalendarsku godinu.

Fakultet strojarstva i brodogradnje osim nastavne djelatnosti koja je oslobođena PDV-a i bez prava na odbitak pretporeza po ulaznim računima obavlja i isporuke koje podliježu oporezivanju te se na ulazne račune koji se odnose na oporezivu djelatnost uglavnom primjenjuje stopa podjele pretporeza. Izuzetno, ukoliko je na temelju knjigovodstvene i druge dokumentacije dokazivo da se iznos pretporeza može izravno pripisati oporezivim isporukama, može se priznati pretporez u cjelokupnom iznosu. Iznos priznatog pretporeza ima direktan utjecaj na visinu rashoda, kada je riječ o dugotrajnoj imovini potrebno je raditi ispravak pretporeza u slučaju promjene uvjeta koji su u godini nabave bili mjerodavni za odbitak pretporeza.

Iz svega navedenog može se zaključiti kako je za učinkovit porezni tretman poslovnih događaja u proračunskom računovodstvu potrebno voditi računa o mnogobrojnim specifičnostima i kako je od iznimne važnosti raspolagati svim relevantnim činjenicama u koju svrhu se roba ili usluga nabavlja kako bi s poreznog stajališta evidencija bila ispravna.

LITERATURA

1. Bičanić, N., Jakir Bajo, I. i Karačić, M. (2015): Proračunsko računovodstvo: Primjena Računskog plana s primjerima knjiženja, 2. izd., Teb d.o.o., Zagreb
2. Državni ured za reviziju (2016): Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji visokih učilišta, raspoloživo na: http://www.revizija.hr/izvjesca/2016/rr-2016/revizija-visoka-ucilista-2016/visoka-ucilista-skupno/izvjesce-o-obavljenoj-financijskoj-reviziji-visokih-ucilista.pdf, pristupljeno 10.10.2016.
3. Ekonos,http://www.ekonos.hr/porezi/pdv-nakon-ulaska-u-eu-3-dio-mjesto-oporezivanja-usluga/ (pristupljeno 25.10.2016.)
4. Europska komisija, dostupno na: http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/?locale=hr, pristupljeno 18.10.2016.
5. Europska komisija, http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/vieshome.do?locale=hr (pristupljeno 16.11.2016.)
6. FSB, https://www.fsb.unizg.hr/?organizacija_fsb (pristupljeno 06.10.2016.)
7. Javor, Lj. (2013): PDV u Republici Hrvatskoj od 1.srpnja 2013., Teb d.o.o., Zagreb
8. Markota, Lj. (2015): Posebnosti sastavljanja obrasca PDV za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine –prosinac 2015. za dobitaše i dohodaše, RRIF, br. 12., str. 145-162.
9. Narodne Novine, (2011): Zakon o državnom uredu za reviziju, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 80.
10. Narodne Novine, (2013): Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 79.
11. Narodne Novine, (2013): Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 73.
12. Narodne Novine, (2015): Zakon o proračunu, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 15.
13. Narodne Novine, Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 3.
14. Narodne Novine, (2010): Pravilnik o proračunskim klasifikacijama, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 26.
15. Narodne Novine, (2014). Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu. Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 124.
16. Statut Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, rujan 2005.

17. Vašiček, D. i Vašiček, V. (2016): Računovodstvo proračunskih i neprofitnih organizacija, Efri, Rijeka

POPIS GRAFIKONA

Broj grafikona	Naslov grafikona	Broj stranice
1	Broj zaposlenika na FSB-u	22
2	Struktura prihoda FSB-a u 2015.	24

POPIS SLIKA

Broj slike	Naslov slike	Broj stranice
1	Organizacijska struktura FSB-a	21
2	Evidentiranje rashoda za oslobođenu djelatnost	25
3	Pregled kartice poreza ulaznog računa za oslobođenu djelatnost	26
4	Pregled pozicije PDV obrasca za mjesec veljaču 2016.	27
5	Evidentiranje rashoda za oporezivu djelatnost	28
6	Kartica poreza ulaznog računa za oporezivu djelatnost	29
7	Dnevnik knjiženja ulaznog računa za oporezivu djelatnost	30
8	Pregled pozicije PDV obrasca za mjesec travanj 2016.	31
9	Kartica radnog naloga suradnje s privredom - rashodi	32
10	Evidentiranje rashoda – podjela pretporeza	33
11	Kartica poreza ulaznog računa s podjelom pretporeza	34
12	Dnevnik knjiženja ulaznog računa za nabavu osnovnog sredstva - podjela pretporeza	35
13	Kartica radnog naloga FSB-a -rashodi	36
14	Pregled pozicije PDV obrasca za mjesec ožujak 2016.	37
15	Ulazni račun za stjecanje dobara iz EU	38
16	Europska komisija – provjera u VIES bazi	39
17	Evidentiranje rashoda za stjecanje dobara iz EU- prijenos porezne obveze	40
18	Kartica poreza za stjecanje dobara iz EU- prijenos porezne obveze	41
19	Dnevnik knjiženja ulaznog računa za stjecanje dobara iz EU	42
20	Pregled PDV pozicije za stjecanje dobara iz EU- prijenos porezne obveze	43
21	Obrazac PDV-S za mjesec travanj 2016.	44
22	Obrazac Tok 1 – Primitak za mjesec travanj 2016.	45
23	Pregled kartice poreza izlaznog računa za oslobođenu djelatnost	47
24	Pregled PDV pozicije za oslobođenu djelatnost	48
25	Provjera VAT broja u VIES bazi	49
26	Kartica poreza izlaznog računa za oporezivu djelatnost	50
27	Pozicija PDV obrasca izlaznog računa- prijenos porezne obveze	51

28	Obrazac Zbirne prijave za mjesec svibanj 2015.	52
29	Dnevnik knjiženja- korekcija pretporeza za 2015.	56

POPIS TABLICA

Broj tablice	Naslov tablice	Broj stranice
1	Pregled računskog plana	4
2	Mjesto oporezivanja usluga	12
3	Pregled izvora financiranja	22
4	Pregled knjiženja izlaznog računa za oslobođene isporuke	46
5	Izračun razlike stope priznavanja pretporeza za 2015.	55

SAŽETAK

U ovom završnom radu obrađena je tema Specifičnosti poreza na dodanu vrijednost u proračunskom računovodstvu. Proračunsko računovodstvo vrlo je specifično iz mnogo razloga, svakako je važno istaknuti primjenu modificiranog načela čija su najznačajnija obilježja priznavanje rashoda u trenutku nastanka, a priznavanje prihoda po gotovinskom načelu, ne iskazivanje rashoda amortizacije nefinancijske dugotrajne imovine, za donacije nefinancijske imovine priznavanje prihoda i rashoda kao i mnoge druge značajke.

Zbog višegodišnjeg radnog iskustva u proračunskom korisniku na radnom mjestu glavnog knjigovođe na Fakultetu strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu navedena tema nekako se sama nametnula i obuhvaća široki spektar primjera iz prakse što ju unatoč tome što podrazumijeva poreze i mnogo zakonskih propisa i regulativa čini zanimljivom.

Česta su razmišljanja kako proračunski korisnici za svoje poslovanje crpe sredstva samo iz državnog proračuna i na teret poreznih obveznika što je jednim dijelom točno, ali Fakulteti općenito pa tako i Fakultet strojarstva i brodogradnje vrlo aktivno sudjeluju na tržištu obavljajući gospodarsku djelatnost i na taj način „unovčuju“ svoje znanje.

Fakultet strojarstva i brodogradnje kao i većina drugih Fakulteta koji su zadovoljavali uvjete, u sustav poreza na dodanu vrijednost ušao je 2010. godine. S obzirom da Fakulteti uz oslobođenu djelatnost obavljaju i oporezivu djelatnost zakonodavac je propisao podjelu pretporeza po ulaznim računima. Iz tog razloga vrlo je važno prilikom evidentiranja ulaznog računa uvidjeti u koju se svrhu usluga ili roba nabavlja. Za oslobođenu djelatnost koju obavlja Fakultet nije dopušten odbitak pretporeza, dok je u slučaju evidentiranja rashoda koji se odnose isključivo na oporezivu djelatnost dopušten odbitak pretporeza u cijelom iznosu, a u slučaju kada se roba ili usluga koristi i za oporezivu i za neoporezivu djelatnost primjenjuje se stopa podjele.

Ključne riječi: proračunsko računovodstvo, pretporez, porez na dodanu vrijednost

SUMMARY

The thesis of this final paper is The specifics of value added tax (VAT) at public sector accounting. Public sector accounting is specific for many reasons, but the most important difference to mention is the application of modified principle whose main characteristics are recording expenditure at the moment of their occurrence, and recording income according to the cash-basis accounting principle. Some other characteristics are not recording the expenditure of amortization of fixed assets, while recording the income and expenditure of fixed assets for donations.

Since I have been working in a public institution for many years as Head Bookkeeper at the Faculty of Mechanical Engineering and Naval Architecture, University of Zagreb, the above-mentioned thesis came by itself and covers a wide range of practical examples, which can be found interesting despite the fact that they come from the field of taxes and legal regulations.

It is generally perceived that public institutions are primarily state-funded and live at the expense of the taxpayers, which is partly true. However, the Faculty of Mechanical Engineering and Naval Architecture, as well as other faculties in Croatia, actively participate in the economy and thus profit from their knowledge and expertise.

The Faculty of Mechanical Engineering and Naval Architecture, along with other faculties in Croatia which fulfilled the legal requirements, became a part of the VAT system in year 2010. Since some faculty activities are tax-exempt, while others are taxable, pre-tax division of invoices is legally regulated. That is why it is necessary to determine the purpose of services or goods acquired. The tax-exempt faculty activities are not tax-deductible, whereas in case of taxable activities the tax is fully deductible. In cases when services or goods are used for both tax-exempt and taxable activities, pre-tax division principle is applied.

Key words: public accounting, pre-tax, value added tax